

Duna-kavics

A Dunaújvárosi Egyetem online folyóirata 2022. X. évfolyam IV. szám

Műszaki-, Informatikai és Társadalomtudományok

VIEIRA DE SIQUEIRA ET AL.
The duality of E-mobility: Fostering child slave labor or the future of “Green growth” technology?

BUSE DEMİR
New media and the review of new media terminology

FIGURA LÁSZLÓNÉ
Pedagógiai módszerek, irányzatok alkalmazása

HORVÁTH GÁBOR
A szülők szerepe a középiskola választásában

Dunakavics

A Dunaújvárosi Egyetem online folyóirata 2022. X. évfolyam IV. szám

Műszaki-, Informatikai és Társadalomtudományok

MEGJELELENIK ÉVENTE 12 ALKALOMMAL

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

András István, Bacsa-Bán Anetta, Balázs László,
Nagy Bálint, Németh István, Pázmán Judit, Rajcsányi-Molnár Mónika.

Felelős szerkesztő Németh István
Tördelés Duma Attila

Szerkesztőség és a kiadó címe 2400 Dunaújváros, Táncsics M. u. 1/a.

Kiadja DUE Press, a Dunaújvárosi Egyetem kiadója
Felelős kiadó Dr. habil András István, rektor

<http://dunakavics.uniduna.hu/>

ISSN 2064-5007

Tartalom

ESTELA CRISTINA VIEIRA DE SIQUEIRA-DIEGO HENRIQUE ALEXANDRE

-FABRÍCIO PELLOSO PIURCOSKY-RODRIGO FRANKLIN FROGERI

The duality of E-mobility: Fostering child slave labor or the future of “Green growth” technology?

5

BUSE DEMİR

New media and the review of new media terminology

13

FIGURA LÁSZLÓNÉ

Pedagógiai módszerek, irányzatok alkalmazása

2. rész

33

HORVÁTH GÁBOR

A szülők szerepe a középiskola választásában

2. rész

67

Galéria

(Sóti István fotói)

92

The duality of E-mobility: Fostering child slave labor or the future of “Green growth” technology?

* *University of São Paulo*
E-mail: estela.siqueira@professor.unis.edu.br

** *Harvard University*
E-mail: diego.alexandre@unis.edu.br

*** *University of Lavras*
E-mail: fabricio@unis.edu.br

**** *FUMEC University*
E-mail: rodrigo.frogeri@professor

[1] Zeuner, Brett (2018): An obsolescing bargain in a rentier state: Multinationals, artisanal miners, and cobalt in the Democratic Republic of Congo. *Frontiers in Energy Research*, v. 6. p. 123.

[2] EUROPEAN PARLIAMENT (2018): *More Electric Cars on EU Roads by 2030*. Available at: <<https://www.europarl.europa.eu/news/pt/press-room/20180911IPR13114/more-electric-cars-on-eu-roads-by-2030>>

[3] Calvao, Filipe-McDonald, Catherine Erica Alexina-Bolay, Matthieu (2021): Cobalt mining and the corporate outsourcing of responsibility in the Democratic Republic of Congo. *The Extractive Industries and Society*.

[4] U. S. Geological Survey (2020): Mineral commodity summaries 2020: *U.S. Geological Survey*, p. 200. available at: <<https://pubs.usgs.gov/periodicals/mcs2020/mcs2020.pdf>>

[1] Zeuner, Brett (2018): An obsolescing bargain in a rentier state: Multinationals, artisanal miners, and cobalt in the Democratic Republic of Congo. *Frontiers in Energy Research*, v. 6. p. 123.

[3] Calvao, Filipe–McDonald, Catherine Erica Alexina–Bolay, Matthieu (2021): Cobalt mining and the corporate outsourcing of responsibility in the Democratic Republic of Congo. *The Extractive Industries and Society*.

[5] FINANCIAL TIMES: *Congo, Child Labor and Your Electric Car*. Available at: < <https://www.ft.com/content/c6909812-9ce4-11e9-9c06-a4640c9feebb>>

[6] Sovacool, B. K. (2021): When subterranean slavery supports sustainability transitions? Power, patriarchy, and child labor in artisanal Congolese cobalt mining. *The Extractive Industries and Society*, 8. (1.) Pp. 271–293.

[7] Faber, B., Krause, B., & Sánchez de la Sierra, R. (2017): *Artisanal Mining, Livelihoods, and Child Labor in the Cobalt Supply Chain of the Democratic Republic of Congo*. UC Berkeley: Center for Effective Global Action. Retrieved from <https://escholarship.org/uc/item/17m9g4wm>

[8] AMNESTY INTERNATIONAL (2016a.): *This is what we die for: human rights abuses in the Democratic Republic of the Congo Power the Global Trade in Cobalt*. Available at: < <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR6231832016ENGLISH.PDF>>

[9] AMNESTY INTERNATIONAL (2016): *Is my phone powered by child labor?* Available at: <<https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2016/06/drc-cobalt-child-labour/>>

[6] Sovacool, B. K. (2021): When subterranean slavery supports sustainability transitions? Power, patriarchy, and child labor in artisanal Congolese cobalt mining. *The Extractive Industries and Society*, 8. (1.) Pp. 271–293.

[7] Faber, B., Krause, B., & Sánchez de la Sierra, R. (2017): *Artisanal Mining, Livelihoods, and Child Labor in the Cobalt Supply Chain of the Democratic Republic of Congo*. UC Berkeley: Center for Effective Global Action. Retrieved from <https://escholarship.org/uc/item/17m9g4wm>

[8] AMNESTY INTERNATIONAL (2016a.): *This is what we die for: human rights abuses in the Democratic Republic of the Congo Power the Global Trade in Cobalt*. Available at: < <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR6231832016ENGLISH.PDF>>

[10] UNICEF (2018): *Report – Uprooted in Central America and Mexico: Migrant and Refugee Children face a vicious cycle of hardship and danger*. Available at: <<https://www.unicef.org/lac/media/3116/file>>

[11] André, G.–Godin, M. (2014): Child labour, agency and family dynamics: The case of mining in Katanga (DRC). *Childhood*, 21. (2.) Pp. 161–174.

[12] INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION (ILO) (1999): *Worst Forms of Child Labor Convention (no. 182)*. Available at: <https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312327>

[3] Calvao, Filipe–
McDonald, Catherine Erica
Alexina–Bolay, Matthieu
(2021): Cobalt mining and
the corporate outsourcing of
responsibility in the Demo-
cratic Republic of Congo.
*The Extractive Industries and
Society*.

[13] Ohchr (1989): *Conven-
tion on the Rights of the Child*.
Available at: < [https://www.
ohchr.org/en/professionalin-
terest/pages/crc.aspx](https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx)>

[14] Banza Lubaba Nkulu,
C.–Casas, L.–Haufried, V.
et al. (2018): Sustainability
of artisanal mining of cobalt
in DR Congo. *Nat Sustain*
1. Pp. 495–504. [https://doi.
org/10.1038/s41893-018-
0139-4](https://doi.org/10.1038/s41893-018-0139-4)

New media and the review of new media terminology

* University of Dunaiújváros
E-mail: nagy.andras@uniduna.hu

[1] Dey, D. (n.d.):
Traditional and
Modern Media.
*Journalism And
Mass Communica-
tion*. Carolina, USA:
Encyclopedia of Life
Support Systems.

[1] Dey, D. (n.d.):
Traditional and Modern Media. *Journalism And Mass Communication*. Carolina, USA: Encyclopedia of Life Support Systems.

[2] Lister, M.–Dovey, J.–Giddings, S.–Grant, I.–Kelly, K. (2009): *New Media, A Critical Introduction*, Second Edition. New York: Routledge.

[3] Şeberoğlu, A. (2020): Yeni Medya. *Hakemli, Akademik, E-Dergi*. Pp. 86–91.

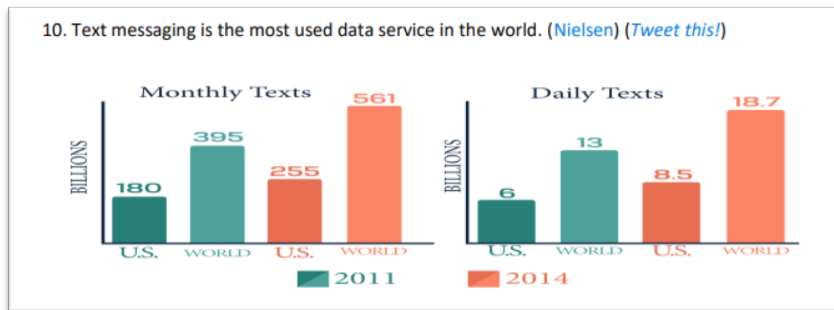
[4] Baldini, M. (2000): *History of Communication*. İstanbul: Avcıol Basım Yayım.

[5] Kozan, B. (2019): Küreselleşme Bağlamında Türkiye'deki Yeni Medya Uygulamaları. *Master's Thesis*. İstanbul, Turkey: Republic of Turkey, University of Istanbul.

[2] Lister, M.–Dovey, J.–Giddings, S.–Grant, I.–Kelly, K. (2009): *New Media, A Critical Introduction*, Second Edition. New York: Routledge.

[5] Kozan, B. (2019): Küreselleşme Bağlamında Türkiye'deki Yeni Medya Uygulamaları. *Master's Thesis*. İstanbul, Turkey: Republic of Turkey, University of İstanbul.

6] Akar, E. (2010): *Sosyal Medya Pazarlaması*. İstanbul: Efil Yayınevi.

[7] Castells, M.
(2005): *Information
Age: Economy, Society
and Culture, Network
Society Rice*. İstanbul:
İstanbul Bilgi Üniver-
sitesi Yayınları.

[8] Atabek, Ü. (2005):
*İletişim Teknolojileri
ve Yerel Medya İçin
Olanaklar*. İstanbul:
IPS İletişim Vakfı
Yayınları.

[9] Dilmen, N. E.
(2007): Blogs in the
Framework of the
New Media Concept
and It's Reflections on
Journalism. *Marmara
İletişim*, 1. (12.) Pp.
113–122.

[10] Dilmen, N. E.
(2007): Blogs in the
Framework of the
New Media Concept
and It's Reflections on
Journalism. *Marmara
İletişim*, 1. (12.) Pp.
113–122.

[11] Binark, M.
(2007): New Media
Studies. In: Binark,
M.: *New Media Stud-
ies*. Ankara: Dipnot.
P. 347.

[12] *The State of
Online Gaming-2020.*
Global: Limelight
Networks.

[13] Goodwin, N.
R.–Ackerman, F.–
Kiron, D. (1997): *The
Consumer Society*.
Washington, California:
Island Press.

[14] Baranseli, Y. D. (2012): *Traditional Media and New Media*. Eskişehir: University of Anatolia.

[14] Baranseli, Y. D.
(2012): *Traditional
Media and New Me-
dia*. Eskişehir: Uni-
versity of Anatolia.

[15] Manovich, L.
(2002): *The Language
of the New Media*.
The Mit Press.

Pedagógiai módszerek, irányzatok alkalmazása

2. rész

Összefoglalás: A 2019/2020-as tanév második félévében neveléstan tantárgy keretében tanultunk a különböző nevelési irányzatokról, reformpedagógusokról, és az általuk alkalmazott módszerekről. Ekkor szembesültem vele, hogy rövid pedagógusi pályám alatt az általam alkalmazott pedagógiai módszerek többsége Celestin Freinet irányzata közül valók. Itt fogalmazódott meg bennem, hogy az én kutatási témám a pedagógiai irányzatok, módszerek használatára fog irányulni. Mégpedig abból a szempontból, hogy a megkérdezett pedagógusok tudatosak-e módszereik használatában annak tekintetében, hogy ki a megalkotójuk. Továbbá szeretném megtudni, hogy a válaszadók melyik reformpedagógus módszereit részesítik előnyben. A kutatásom ezen kívül még kitér az eltérő iskolatípusokban, különböző településtípusokon dolgozó pedagógusok módszereinek összehasonlítására is, a pályán eltöltött idő függvényében.

Kulcsszavak: Reformpedagógusok; irányzatok; módszerek; kutatás.

Abstract: Within the framework of the „Pedagogy” subject during the second semester of the academical year of 2019/2020, we studied different tendencies of education and learned about educational reformers, including the methods they applied in their field of profession. Considering these, I have realised that most of the educational methods I’ve been using during my short career as a teacher so far resembled the educational patterns of Celestin Freinet. This was the moment I decided that my research will focus on the usage of various trends and ways of education. I would like to find out how aware and conscious the interviewed teachers are when applying certain methods and which tendencies do the respondents favour in the end.

My research includes a comparison between the trends of the applied techniques used by teachers and tutors of different types of schools and settle-

* Kecske méti SZC Virágh
Gedeon Technikum
E-mail: jacint1969@gmail.com

[1] http://art.pte.hu/letoltes/szakdolgozat/Csibi_Annett-szakdolgozat.pdf

Letöltés: 2020.12.15.

[2] <http://diploma.uni-sopron.hu/6344/>

Letöltés: 2020.12.15.

ments, too – regarding their practical experiences and time spent working in their chosen field of profession.

Keywords: Educational reformers; patterns; trends; research.

Kutatás

ELŐZMÉNYEK

A kutatásom előzménye, hogy a 2019/2020-as tanév második félévében neveléstan tantárgyból a reformpedagógusokról tanultunk. Tanulmányaim során szembesültem vele, hogy a rövid pedagógusi pályám során, melyhez egyelőre nem társul csak szakmai végzettség, az általam legtöbbet alkalmazott módszer Celestin Freinet nevéhez köthető. Munkahelyemen beszélgettem kollégákkal az általam megismert módszerekről, irányzatokról és megalkotójukról, és meglepve tapasztaltam, hogy sok kollégám nem is hallott sokukról, vagy nem emlékszik rájuk. Ekkor fogalmazódott meg bennem a kutatásom témája, hogy készítek egy olyan kérdőívet, mely azt hivatott kideríteni, hogy a pedagógusok mennyire tudatosak, vagy éppen nem, a munkájuk során alkalmazott módszerek, irányzatok tekintetében. Jelenlegi kutatásom részét fogja képezni a portfóliómnak.

SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

Korábbi kutatási eredmények kereséskor tapasztaltam, hogy abban témában, amelyet célként tűztem ki, még nem készült kutatás. Találtam olyan kutatásokat, amelyek egy-egy reformpedagógus módszerét, vagy iskolatípusokat vizsgálnak. Csibi Anett szakdolgozatában [1] például a műhelymunkát, mint élményt vizsgálta pedagógiai megközelítésből. Katona Zsófia dolgozatában [2] a gyermekek háza alternatív alapozó programpedagógiája – a reformpedagógiai törekvésektől egy alternatív iskolamoddellig témakörben mutatta be a reformpedagógusokat.

Hipotézisek

1. A pedagógusok által alkalmazott pedagógiai módszerek, irányzatok nem tudatosak annak tekintetében, hogy kik a módszerek megalkotói.
2. A válaszadók többsége Montessori és/vagy Freinet pedagógiai módszereit részesíti előnyben.
3. Jelentős eltérést mutat a használt módszerek tekintetében a pályán eltöltött idő.

[3] <https://online-kerdoiv.com/index/q/h/fcae-b67180ead405b-98cb8b6865826c6>

MINTAVÉTEL

Az általam elkészített kérdőívet Bács-Kiskun megye megközelítőleg 100 km-es körzetében,

- 3 gimnáziumba,
- 3 technikum és szakképző intézetbe,
- 3 általános iskolába

küldtem el, kérve az intézmény igazgatóját, hogy továbbítsa a munkatársainak kitöltésre.

A kérdőív

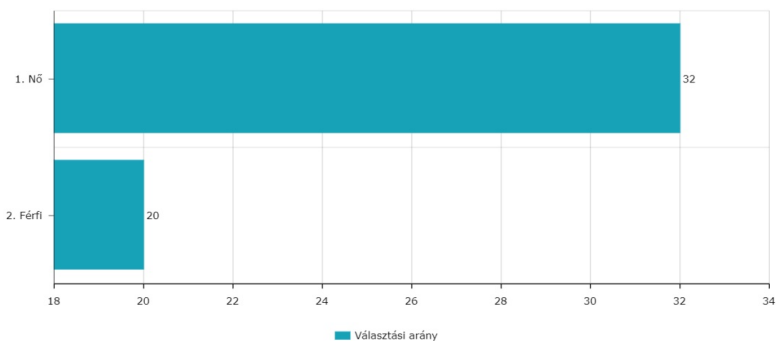
A kérdőívet [3] az online-kerdoiv.com oldalon készítettem el, ezen az oldalon egyszerűen és gyorsan lehet kérdéseket összeállítani, és kiküldeni a célközönségnek. A kitöltött kérdőívek eredményeit összesítve lehet azonnal látni, de van lehetőség különböző szűrőket beállítani, hogy mely csoport által adott válaszokat szeretném csak látni összesítve, és nekem ez volt a nagyon fontos, hogy igazolni, vagy éppen megcáfolni tudjam a hipotéziseimet. A kérdőív 19 kérdést tartalmaz, melyből az utolsó szabadszöveges megfogalmazás. A kérdőívet 2020. 10. 28.–11. 19. között töltötték ki a pedagógusok, összesen 52-en.

EREDMÉNYEK ÉRTÉKELÉSE

Tanulmányom első részében az összesített adatokat mutatom be, melynek alapján majd az első két hipotézisemet is vizsgálni tudom.

1. kérdés: Neme?

1. ábra. Nemek szerinti megoszlás

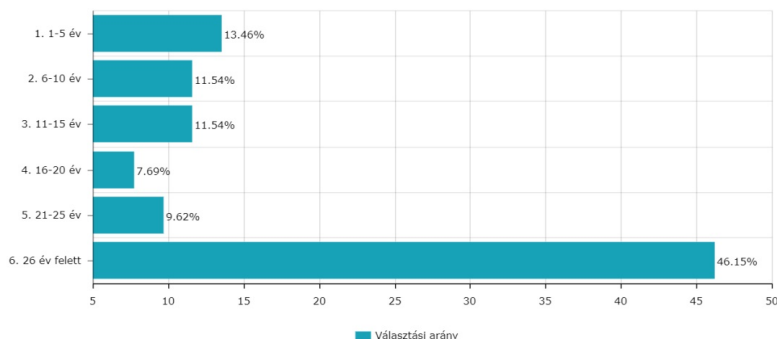

Forrás: saját forrás

A kérdőívet 20 férfi és 32 női pedagógus végzettséggel rendelkező személy töltötte ki, melyet az 1. ábra szemléltet. Ebből arra lehet következtetni, hogy több nő dolgozik az oktatásban, vagy a nők hamarabb kitöltöttek kérdőíveket.

2. kérdés: Hány éve dolgozik pedagógusként?

2. ábra. Pályán eltöltött idő szerinti megoszlás

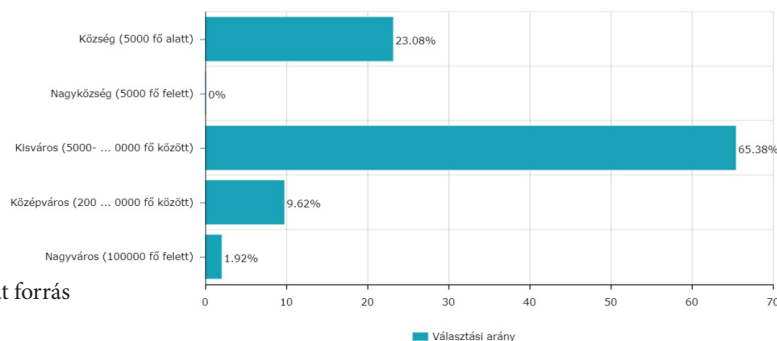

Forrás: saját forrás

A 2. ábrán látható, hogy a kitöltők majdnem a fele (46,15%-a) 26 év feletti pedagógusi tapasztalattal rendelkezik. Ez az adat is arra mutat rá, hogy egyre kevesebb pályaválasztó fiatal választja ezt a hivatást. Ezért fordul elő manapság egyre több iskolában, hogy nyugdíjas pedagógusok mennek vissza tanítani.

3. kérdés: Milyen típusú településen tanít?

3. ábra. Települések szerinti megoszlás

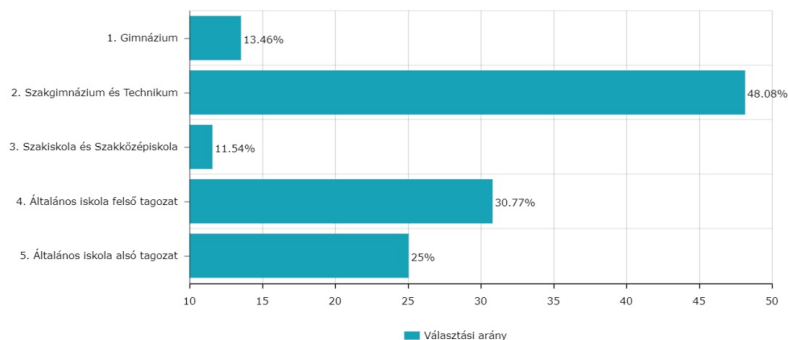

Forrás: saját forrás

A 3. ábrán megjelenő válaszok alapján látható, hogy a kitöltők többsége (65,38%-a) kisvárosban tanít, ez azért lehetséges, mert az általam megkeresett iskolák többsége kisvárosban van.

4. kérdés: Jelenleg milyen típusú iskolában tanít?

5. ábra. Iskolatípusok szerinti megoszlás

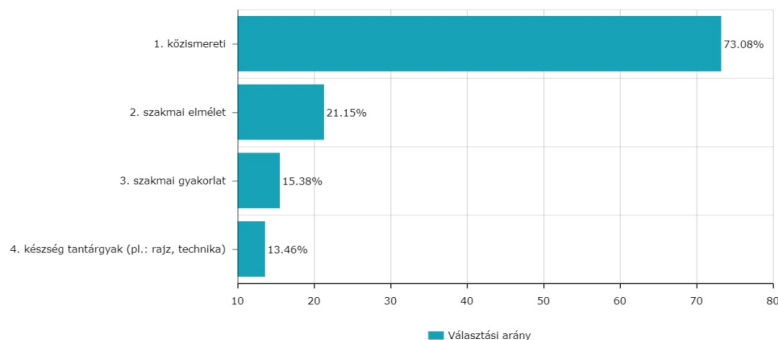

Forrás: saját forrás

Ennél a kérdésnél több válasz is jelölhető volt, mert elképzelhető, hogy a válaszadó általános iskola alsó és felső tagozatában is tanít, vagy éppen szakgimnáziumi és szakközépiskolai évfolyamokon is tanít. A kitöltők 48,08%-a szakgimnázium és technikumban, és a válaszadók 30,77%-a általános iskola felső tagozatán tanít ezt az 5. ábrán mutatom be, tehát elmondható, hogy a válaszadók legalább a 2/3-a nagyobb gyerekekkel foglalkozik.

5. Jellemzően milyen tantárgyakat tanít?

6. ábra. Tantárgyak szerinti megoszlás

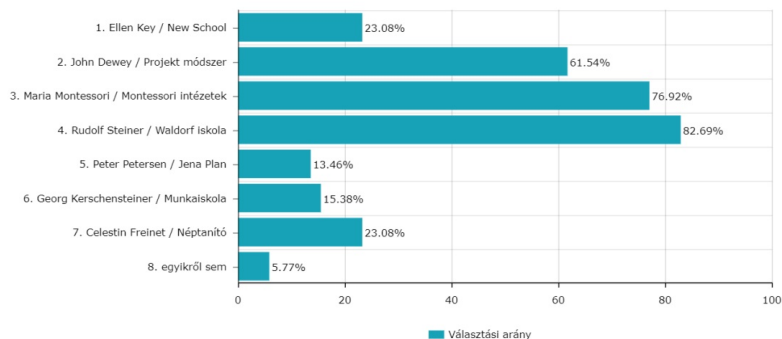

Forrás: saját forrás

A 6. ábrán látható, hogy a válaszadók 73,08%-a közismereti tantárgyat tanít, ebből arra következtethetünk, hogy a magas (48,08%) szakgimnáziumban és technikumban tanítók többsége közismereti tantárgyakat tanít, továbbá megerősíti azt az országosnak mondható problémát, hogy szakmai oktatókból hiány van.

6. kérdés: Az alább felsorolt reformpedagógusok közül melyikről halott már?

7. ábra. Reformpedagógusok ismertsége

Forrás: saját forrás

A felsorolt reform pedagógusok közül Rudolf Steiner nevéhez kapcsolódó **Waldorf iskolákról (82,69%) Maria Montessorihoz kapcsolódó Montessori intézetekről (76,92%) és John Dewey projektműködéséről (61,54%) hallottak** a legtöbben. Még említésre méltó ismertséggel rendelkezik Ellen Key (23,08%) és Celestin Freinet (23,08%). A többiek már kevésbé ismerik, sőt volt olyan válaszadó, 5,77% (3 fő) aki egyiket sem ismeri, ezt szemlélteti a 7. ábra. Ez azért meglepő számomra, mert, ha másról nem is, de talán a Waldorf iskolákról szerintem mindenki halott, ha nincs is pedagógus végzettsége.

7. kérdés: Egy 5 fokú skálán, ahol 1= egyáltalán nem értek egyet, 2= nem értek egyet, 3=inkább egyetértek, 4= egyetértek, 5= teljes mértékben egyetértek, kellett jelölni, hogy a kitöltő mennyire ért egyet a felsorolt pedagógiai célkitűzésekkel. A célkitűzések sorrendben a következő reformpedagógusokhoz tartoznak, mindegyikhez 2–2 jellemzőt soroltam fel: Georg Kerschenteiner, Ellen Key, Celestin Freinet, John Dewey, Rudolf Steiner, Jena Plan.

1. táblázat. Pedagógiai irányzatokhoz, módszerekhez való viszonyulás

Válaszlehetőségek	1	2	3	4	5
1. Jó állampolgár nevelése	3.85%	3.85%	30.77%	19.23%	42.31%
2. Az elemi iskola első négy osztálya egységes.	3.85%	7.69%	32.69%	25.00%	30.77%
3. A tanulók önálló munkája az egész tanulmányi idő alatt.	6.12%	18.37%	44.90%	24.49%	6.12%
4. Bizonyos időpontokban bizonyos tantárgyakra való koncentráció.	0.00%	8.16%	30.61%	42.86%	18.37%
5. Közösén végzett munka, a közösségi élet segíti az egyéni sajátosságok elfogadását.	0.00%	4.17%	12.50%	37.50%	45.83%
6. A gyermekek által készített taneszközök, segédletek.	0.00%	8.33%	22.92%	45.83%	22.92%
7. A tanuláshoz a személyes tapasztalaton kell alapulnia.	0.00%	0.00%	12.50%	47.92%	39.58%
8. A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatainak alakításában.	0.00%	2.08%	12.50%	29.17%	56.25%
9. 12 éves egységes képzés.	10.64%	14.89%	48.94%	21.28%	4.26%

Válaszlehetőségek	1	2	3	4	5
10.Osztályzás helyett leíró értékelés.	31.91%	23.40%	31.91%	8.51%	4.26%
11.Nincs bukás.	69.57%	13.04%	8.70%	6.52%	2.17%
12. A gyengébb teljesítményűek ott folytathaták, ahol hiányosságaik megjelentek.	0.00%	6.38%	44.68%	27.66%	21.28%

Forrás: saját forrás

Az 1–2. pedagógiai irányelv **Georg Kerschensteiner** nevéhez és munkaiskolájához fűződik, ebben a táblázatban látszik, hogy az általa képviselt két kiemelt irány nagyon jó eredményeket ért el (az 1. táblázatban zöld színnel kiemelve), annak ellenére, hogy az ismertsége csak 15,38 % volt. A 3–4. irányzat **Ellen Key** és az általa képviselt, New School módszereihez kapcsolódott. Ezek az eredmények (az 1. táblázatban sárgával jelezve) tükrözik az ismertségi mutatót, amely szerint a válaszadók 23,08%-a ismeri, vagy hallott róla. Az 5–6. módszer **Celestin Freinet** módszerei, az ő ismertsége mindössze 23,08 % volt, ezzel szemben a kiemelt módszerei, elvei (az 1. táblázatban kézzel kiemelve), szerintem nagyon jó mutatókkal rendelkeznek. A 7–8. irányzatok **John Dewey** nevéhez és a projekt módszerhez kapcsolhatóak. Az ő és a módszerének ismertsége 61,54 %-ot ért el, ami szerintem nagyon jó. A kiemelt módszereknél ezek mutatója a legjobb eredményeket (az 1. táblázatban piros színnel jelölve). A 9–10. módszerek **Rudolf Steiner** Waldorf iskolájához kapcsolódnak, ez a két módszer, szerintem a legjellemzőbb az ő elveire, (az 1. táblázatban barnával jelölve), az ismertségnél ő és az iskolamodellje kapta a legnagyobb százalékban a jelöléseket, 82,69 %, mégis ezzel a két módszerrel értenek a legkevesebben egyet. 11–12. kiemelt módszer **Peter Petersen** Jena Plan iskola koncepciójához kapcsolódnak. Ennek az iskolakoncepciónak az ismertsége volt a legalacsonyabb, mindösszesen csak 13,46%, a kiemelt elvek sem a legjobb helyen végeztek (1. táblázatban lilával kiemelve), de ahhoz képest, hogy nem ismerik, sokuknak szimpatikus volt. Az első két kérdés után már felfedezhető némi ellentmondás az ismertség és a tudatosság kapcsolatában. A következő ábrán összesítve lehet látni, hogy melyik módszer, illetve célkitűzés kapta a legtöbb szavazatot.

8. ábra. Módszerek, célkitűzések helyezései

Sorszám	Minta neve	Várható érték - Átlag	Standard hiba	Szórás	Variáció	Variációs együttható	Medián	Módusz	Minimum	Maximum	Összeg	Elemzés
1.	8. A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatában	4,3958	0,1143	0,792	0,6272	18.02%	5	5	2	5	211	48
2.	7. A tanulásnak a személyes tapasztalaton kell alapulnia	4,2708	0,0976	0,676	0,457	15.83%	4	4	3	5	205	48
3.	5. Közösén végzett munka, a közösségi élet segíti az egyéni sajátosságok elfogadását	4,25	0,1209	0,8379	0,7021	19.72%	4	5	2	5	204	48
4.	1. Jó állampolgár nevelése	3,9231	0,155	1,1175	1,2489	28.49%	4	5	1	5	204	52
5.	6. A gyermekek által készített taneszközök, segédletek	3,8333	0,1275	0,8833	0,7801	23.04%	4	4	2	5	184	48
6.	4. Bizonyos időpontokban bizonyos tantárgyakra való koncentráció	3,7143	0,1237	0,866	0,75	23.32%	4	4	2	5	182	49
7.	2. Az elemi iskola első négy osztálya egységes	3,7115	0,1537	1,1086	1,2289	29.87%	4	3	1	5	193	52
8.	12. A gyengébb teljesíténiényűek ott folytathatták, ahol a hiányosságaik megjelentek	3,6383	0,1306	0,895	0,8011	24.6%	3	3	2	5	171	47
9.	3. A tanulók önálló munkája az egész tanulmányi idejük alatt	3,0612	0,138	0,9663	0,9337	31.56%	3	3	1	5	150	49
10.	9. 12 éves egyetemes képzés	2,9362	0,144	0,987	0,9741	33.61%	3	3	1	5	138	47
11.	10. Osztályzás helyett leíró értékelés	2,2979	0,1664	1,1405	1,3006	49.63%	2	1	1	5	108	47
12.	11. Nincs bulis	1,587	0,1541	1,0451	1,0923	65.86%	1	1	1	5	73	46

Forrás: saját forrás

A 8. ábrán látható táblázat adatai szerint az első három helyen végzett módszerek a következők: a tanulónak aktívan részt kell vennie a saját tanulási folyamatában, a tanulásnak személyes tapasztalaton kell alapulnia és a közösén végzett munka, a közösségi élet segíti az egyéni sajátosságok elfogadását. Ezekből megállapítható, hogy a pedagógusok fontosnak tartják oktatói, nevelői munkájuk során ezeket a célkitűzéseket, vagyis sok olyan dologgal tudnak azonosulni, amely a reformpedagógiából táplálkozik. Mint fentebb említettem felfedezhető ellentmondás az ismertség és a tudatosság viszonyában. A 3–5. helyen végzett módszerek Georg Kerschensteiner, ismertsége 15,38% és Celestin Freinet, ismertsége 23,08% nevéhez és iskolakoncepciójához kapcsolódnak, tehát megállapítható, hogy olyan módszereket és célkitűzéseket tartanak fontosnak, illetve alkalmaznak a válaszadók, melyekhez nem társult konkrét név.

A 8–14. kérdéseknél pedagógiai módszereket, iskolatípusokat soroltam fel megalkotójuk neve nélkül, azokat kellett kiválasztaniuk, amelyik módszerrel egyetértének.

8. kérdés: John Dewey módszereire vonatkozó állítások

9. ábra. John Dewey módszereinek megítélése

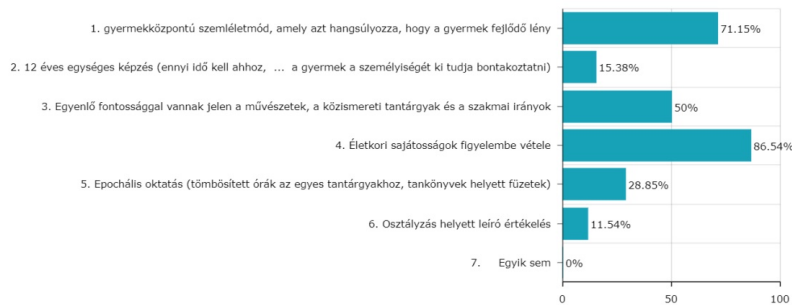

Forrás: saját forrás

John Dewey reformpedagógusnál és a projektmódszerénél a 10. ábra alapján elmondható, hogy a válaszadók 61,54%-an ismerik, a 6. kérdésre adott válaszok alapján, a kiemelt elvekkel is egyetértettek, és a teljes pedagógiai módszereivel magas százalékban egyet értenek, átlagosan 73%-n. Véleményem szerint ez azért lehetséges, mert az 1990-es évek közepétől továbbképzéseken, oktatásokon, és még sok más fórumon a pedagógusok a projektmódszerrel, és annak előnyeivel ismerkedtek a legtöbbet.

10. kérdés: Rudolf Steiner Waldorf iskolájára vonatkozó állítások

11. ábra. Rudolf Steiner/Waldorf iskola megítélése

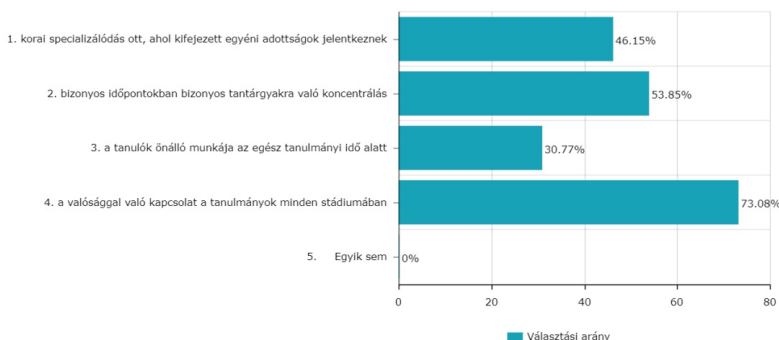

Forrás: saját forrás

A 11. ábra szemlélteti, hogy Rudolf Steiner és Waldorf iskolájának koncepciója átlagosan a válaszadók 43,91%-ának volt szimpatikus, az ismertsége 82,69% volt, a kiemelt fő irányelvekkel sem értettek egyet. A kiemelt fő irányelvek, melyek a Waldorf iskolák legfőbb jellemzői a 12 éves egységes képzés, és az osztályozás helyett leíró értékelés voltak ezekkel a válaszadók itt sem értettek egyet, illetve nem tartották jónak. Azokkal a módszerekkel, amelyek a gyermek fejlődésére, és személyiségére és annak fejlesztésére vonatkoznak, a válaszadók kiemelten egyetértettek. Ezekből a számokból is látszik, hogy bár sokan ismerik és hallottak a Waldorf iskolákról, csak egy-két módszert tartanak alkalmazhatónak a saját vagy iskolájuk nevelési, oktatási módszereikben.

11. kérdés: Ellen Key New School modelljére vonatkozó állítások

12. ábra: Ellen Key/New School megítélése

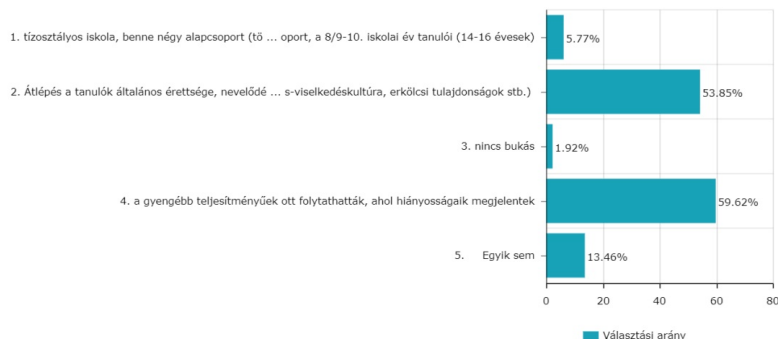

Forrás: saját forrás

Ellen Key New School iskola modelljében, amelyről a válaszadók 23,08%-a hallott csak, alkalmazott módszerek tekintetében jó megítélést kapott, átlagosan 50,96%-t, a kiemelt módszerek ebben a kérdésben is azt az eredmény hozták a válaszadóknál, mint korábban. A válaszadók itt is fontosnak tartják 73,08%, azt az alapelvet, miszerint a tanuló a tanulmányi alatt legyen tisztában a valósággal, a való élettel, és 53,85% általa fontosnak és talán saját tapasztalatból bizonyítottanak véli, hogy a tanulók bizonyos időpontokban, másképpen tudnak koncentrálni egyes tantárgyakra. A tanulók önálló munkájával az egész tanulmányi idő alatt koncepcióval ebben a kérdéscsoportban sem sokan, mindösszesen csak 30,77% értett egyet, ez látható a 12. ábrán, a kiemelt módszereknél is csak a 9. helyen végzett.

12. kérdés: Peter Petersen és a Jena Plan mozgalomra vonatkozó állítások

13. ábra. Peter Petersen/Jena Plan mozgalom megítélése

Forrás: saját torrás

Peter Petersen által megalkotott Jena Plan iskolakoncepció az ismertség, a kiemelt elvek, és a teljes módszer megítélésében, a 13. ábrán láthatóak szerint szinte azonos eredményt mutat, a válaszadók 13,46%-a nem ért egyet egyik irányelvvel sem. A gyengébb teljesítményűek ott folytathatják ahol a hiányosságaik megjelentek-elvvel, sokan 59,62% ért egyet a válaszadók közül, ez a kiemelt elvek listájában a 8. helyen végzett, 53,85% tartja fontosnak, hogy a tanulók általános érettségi szintje, nevelődési szintje alapján lépjenek át a tanulók másik osztályba. A legkevésbé 1,92% ért egyet azzal, hogy ne legyen bukás, és 5,77% a tízosztályos iskola koncepcióval.

13. kérdés: Celestin Freinet módszereihez kapcsolódó állítások

14. ábra. Celestin Freinet módszereinek megítélése

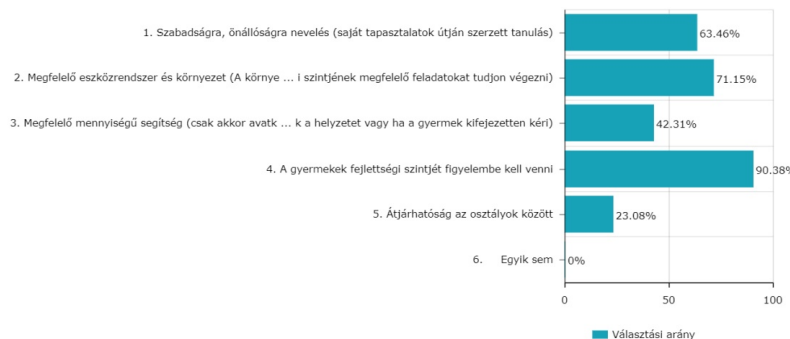

Forrás: saját forrás

Celestin Freinet esetében az ismertség 23,08% volt, a kiemelt nézetekkel és módszerek megítélésénél jó eredmények lettek, a teljes koncepció megítélésénél közel 50%-os eredmény látszik a 14. ábra adatainak alapján, ami duplája az ismertségnek. A válaszadók fontosnak tartják a kutatásra, gondolkodásra ösztönzést, hiszen 84,62% jelölte, hogy egyetért vele. Ezen kívül még egyetértenek azzal (78,85%), hogy a közösen végzett munka és közösségi élet segít elfogadni az egyéni sajátosságokat, és a szabad önkifejezéshez alkalmas légkör megteremtése fontos szerepet tölt be az oktatásban (63,46%). Nem értenek egyet azzal a nézettel, hogy a gyermekek maguk készítsék a taneszközeiket, tankönyveiket, mindösszesen csak 1,92% jelölte, hogy neki tetszik.

14. kérdés: Maria Montessori módszereihez kapcsolódó állítások

15. ábra. Maria Montessori módszereinek megítélése

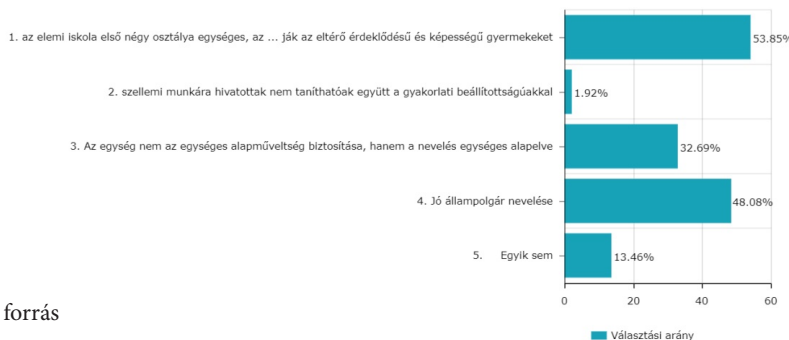

Forrás: saját forrás

Maria Montessori és Montessori intézetek ismertsége igen magas, 76,92% volt, a módszereivel viszont már csak átlagosan 58,07% ért egyet ezt szemlélteti a 15. ábra. Ezeknél a koncepcióknál kiemelt szerepet kapott a válaszadóknál, hogy a gyermek fejlettségi szintjét figyelembe kell venni (90,38%), megfelelő eszközrendszer és környezet kialakítása az oktatás során (71,15%) és a szabadságra és önállóságra nevelés (63,46%). A legkevesebben az átjárhatóság az osztályok között nézetet (23,08%) értékelt egyet.

15. kérdés: Georg Kerschensteiner munkaiskolájának módszeréhez kapcsolódó állítások

16. ábra. Georg Kerschensteiner módszereinek megítélése

Forrás: saját forrás

Georg Kerschensteiner és munkaiskolája nagyon alacsony ismertséget tudhat magáénak 15,38%, az akkori kornak megfelelő két kiemelt irányelveivel miszerint a jó állampolgár nevelése fontos szempont (48,08%), és az elemi iskola első négy osztálya egységes (53,85%), sokan egyetértettek, a teljes koncepciójával a 16. ábra adataiból látszik, hogy csak átlagosan 34,13% értett egyet. A válaszadók többsége elutasítja azt a felvetést, hogy a szellemi munkára hivatottak nem taníthatók együtt a gyakorlati beállítottságúakkal, csak 1 fő jelölte, hogy egyetért ezzel. Viszont 13,46% egyik nézetével sem ért egyet.

15-18. kérdések: Alternatív iskolatípusokat soroltam fel, a kérdés az volt, hogy tanított-e, tanítana-e az adott típusú iskolában.

2. táblázat. iskola típusokban való oktatás megítélése

	Tanítottam	Nem tanítottam	Tanítanék	Nem tanítanék
Waldorf iskola	3,85%	53,85%	26,92%	36,54%
Montessori intézet	1,92%	65,38%	42,31%	19,23%
Jena Plan	1,92%	59,62%	17,31%	46,15%
Celestin Freinet	1,92%	61,54%	26,92%	34,62%

Forrás: saját forrás

Az ehhez a kérdéshez tartozó 2. táblázatból az kiderül, hogy leginkább a Montessori intézetekben tanítanak majd a Waldorf iskolákban, és a Freinet szellemében oktató intézményben, legkevesebben pedig Jena Plan iskolában dolgoznának szívesen, valószínűleg azért, mert ez a legkevésbé ismert, és erről az iskolakoncepcióról hallottak a legkevesebben Magyarországon

19. kérdés: Szabadszöveges megfogalmazása a válaszadók részéről, hogy melyik pedagógiai módszert alkalmaznák szívesen a kérdőívben szereplők közül.

A legtöbbben a projekt módszert 7 fő, csoportmunkát 3 fő, írták. De megjelent még a tapasztalati tanulás, saját élmény, szabadban tanulás és a kiscsoportos tanulás is.

Az elsőként megfogalmazott hipotézisem vizsgálatához készítettem egy összefoglaló táblázatot.

1. A pedagógusok által alkalmazott pedagógiai módszerek, irányzatok nem tudatosak annak tekintében, hogy kik a módszerek megalkotói.

3. táblázat. összesített adatok

Reform pedagógus/ iskola modell	Ismertsége	Kiemelt irányza- taik helyezése	A teljes pedagó- giai módszer	Tanítana
Ellen Key/ New School	23,08%	6, 9	50,96%	–
John Dewey/Projekt módszer	61,54%	1, 2	73%	–
Maria Montessori/ Montessori intézetek	76,92%	–	58,07%	42,31%
Rudolf Steiner/ Wal- dorf iskola	82,69%	10,11	43,91%	26,92%
Peter Petersen/ Jena Plan	13,46%	8.12	30,29%	17,31%
Georg Kerschensteiner/ Munkaiskola	15,38%	4,7	34,13%	–
Celestin Freinet/ Néptanító	23,08%	3,5	49,68%	26,92%

A 3. táblázat az adatait és az összesített adatokat vizsgálva, a hipotézisem, mely szerint: a pedagógusok által alkalmazott pedagógiai módszerek, irányzatok nem tudatosak annak tekintetében, hogy ki ezen a módszerek megalkotója, bizonyítást nyert. A kevésbé ismert reformpedagógusok által megalkotott módszerekkel, iskolamodellekkel, kivétel nélkül több mint dupla annyian értenek egyet, használják, mint ahányan ismerik őket. A jól ismerteknél, mint Maria Montessori és a Montessori intézetek (ismertségük 76,92%, tetszési és hasznátsági mutató 58,07%) és Rudolf Steiner és a Waldorf iskolák (ismertsége 82,69%, és tetszési és hasznátsági mutató 43,91%) pedig, majdnem a felére csökkent. Az egyetlen reformpedagógus és módszere John Dewey és az általa megalkotott projektmódszer volt, amelyik széles körben 61,54%-ban volt ismert, és 73% egyetért, és alkalmazza a módszereket. Ezt a módszert ismerik, és alkalmazzák a legtöbben. Ez a módszer van leginkább újra elterjedőben, sok módszertani továbbképzés erre irányul. Az idei tanévtől bevezetett Szakképzés 4.0 elnevezésű új szakképzési törvény is erre a módszerre alapul.

A második hipotézisemet is az összesített adatokból tudom igazolni, vagy cáfolni.

2. A válaszadók többsége Montessori és/vagy Freinet pedagógiai módszereit részesítik előnyben.

A felállított hipotézisem nem bizonyítottam be. A fenti táblázat összesített adataiból kiderül, hogy a válaszadók többsége John Dewey projektmódszerét részesítik előnyben, a már fentebb említett okok miatt. Maria Montessori és Celestin Freinet módszerei is igen népszerűnek bizonyultak, hiszen a Montessori módszerekkel 58,07%, Freinet módszereivel 49,68% értett egyet vagy használja, de a hipotézisem nem igaz. A harmadik hipotézisem vizsgálatához a beküldött, és kitöltött kérdőíveket a pályán pedagógusként eltöltött idő szerint kellett külön-külön vizsgálnom. A demográfiai adatokat egy táblázatban foglaltam össze:

4. táblázat. Demográfia és pályán eltöltött idő adatai

Demográfiai adatok a pályán eltöltött idő alapján	1-5 év gyakorlat	6-10 év gyakorlat	11-15 év gyakorlat	16-20 év gyakorlat	21-25 év gyakorlat	26 év feletti gyakorlat
nő	3	4	3	1	5	16
férfi	4	2	3	3	0	8
Község	1	1	1	0	2	7
Nagyközség	0	0	0	0	0	0
kisváros	5	4	5	4	2	14
középváros	1	1	0	0	0	3
nagyváros	0	0	0	0	1	0
Gimnázium	1	1	1	1	0	3
Szakgimnázium és technikum	4	4	4	3	3	7
Szakiskola és szakközépiskola	1	0	1	1	0	3
Általános iskola alsó tagozat	1	1	2	1	0	11
Általános iskola felső tagozat	1	1	1	0	2	8
Közismereti	4	1	6	3	5	19
szakmai elmélet	1	3	1	2	1	3
szakmai gyakorlat	2	3	1	1	0	1
Készség tantárgyak	0	1	1	1	0	4

Forrás: saját forrás

A 4. táblázatból is látszik, hogy a legtöbb kitöltő több mint 26 éve dolgozik pedagógusként, közülük is a többségük általános iskolában, 19 fő tanít közismereti tantárgyat ebből a korosztályból. Bár ez nem egy országos mérés, de ezekből az adatokból lehet látni, hogy ha valami változás nem történik, akkor a mostanítól is nagyobb mértékű pedagógushiánnyal lehet számolni.

Az 5. táblázatban a reformpedagógusok ismertségét hasonlítom össze korosztályonként.

	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Ellen Key	28,57%	16,67%	50%	25%	0%	20,83%
John Dewey	28,57%	83,33%	100%	100%	80%	45,83%
Maria Montessori	57,14%	50%	50%	75%	100%	91,67%
Rudolf Steiner	71,43%	83,33%	100%	100%	100%	75%
Peter Petersen	14,29%	16,67%	16,67%	0%	40%	8,33%
Georg Kerschensteiner	0%	50%	16,67%	25%	0%	12,50%
Celestin Freinet	42,86%	16,67%	33,33%	0%	20%	20,83%
egyiket sem	14,29%	16,67%	0%	0%	0%	4,17%

Forrás: saját forrás

Az adatokból azt lehet megállapítani, hogy az első korosztály tekintetében a legismertebb reformpedagógus Rudolf Steiner és az általa képviselt Waldorf iskola. a legismertebb. A 6–10 és a 11–15 év pedagógusi múlttal rendelkező kitöltők körében már John Dewey és projekt módszere, és szintén Rudolf Steiner Waldorfiskola-koncepciója a legismertebb. A 16–20 és a 21–25 év tapasztalattal rendelkező kitöltők esetében a projekt módszer, a Montessori intézetek és a Waldorf iskolák a legismertebbek. Ennél a korosztálynál azért lehetnek ők az ismertebbek, mert az ő tanulmányaik idején és pályafutásuk kezdetén lehetett többet hallani a médiában és egyéb fórumokon az előzőkről. A projekt módszer az 1990-es évek közepétől kapott az oktatásban kiemelt szerepet és nagyobb hangsúlyt, és a módszertani továbbképzéseken. A 26 év tapasztalattal rendelkező pedagógusok tekintetében a projekt módszer már kevésbé, de a Montessori intézetek és a Waldorf iskolák magasán a legismertebbek. Ezeknek az adatoknak is valószínűleg a fent említett feltevések lehetnek az okai. Ezekből az adatokból azt már meg lehet állapítani, hogy az ismertség tekintetében jelentős eltérések vannak a különböző pedagógusi tapasztalattal rendelkező válaszadók között. Például John Dewey ismertsége az 5 év tapasztalattal bíró kitöltők esetében csak 28,57% a 26 év felettiak esetében 45,83% a többi kategóriába tartozó kitöltők esetében 80% és a feletti az ismertség. Montessori esetében az 1–5, 6–10 és 11–15 év tapasztalati kategóriába eső kitöltőknél 50% körüli ismertséggel bír, a többi kategóriánál 75%

és afeletti ismertséget ért el. Peter Petersen a 21–25 év tapasztalattal rendelkező pedagógusok körében ért el 40% ismertséget, a többi kategóriánál csak minimális ismertséggel rendelkezik. Celestin Freinetről az 1–5 éve tanító pedagógusok 42,86%-a halott, a többi kategóriában alig hallottak róla, kiemelném, hogy 11–15, 16–20 és a 21–25 éve tanító pedagógusok nem is ismerik.

6. táblázat. kiemelt célkitűzések és munkatapasztalat adatai

	1–5 év	6–10	11–15	16–20	21–25	26 felett
Kitöltők száma→	7 fő	6 fő	6 fő	4 fő	5 fő	24 fő
1. Jó állampolgár nevelése.	5 fő 71,4%	4 fő 66,6%	5 fő 83,3%	4 fő 100%	3 fő 60%	11 fő 45,8%
2. Az elemi iskola első négy osztálya egységes.	3 fő 42,8%	4 fő 66,6%	3 fő 50%	2 fő 50%	4 fő 80%	13 fő 54,1%
3. A tanulók önálló munkája az egész tanulmányi idő alatt.	3 fő 42,8%	3 fő 50%	0 fő 0%	2 fő 50%	2 fő 40%	5 fő 20,8%
4. Bizonyos időpontokban bizonyos tantárgyakra való koncentráció.	5 fő 71,4%	3 fő 50%	3 fő 50%	2 fő 50%	4 fő 80%	13 fő 54,1%
5. Közösén végzett munka, a közösségi élet segíti az egyéni sajátosságok elfogadását.	5 fő 71,4%	5 fő 83,3%	5 fő 83,3%	4 fő 100%	4 fő 80%	17 fő 70,8%
6. A gyermekek által készített taneszközök, segédletek.	4 fő 57,1%	5 fő 83,3%	4 fő 66,6%	4 fő 100%	2 fő 40%	14 fő 58,3%
7. A tanulónak a személyes tapasztalaton kell alapulnia.	5 fő 71,4%	5 fő 83,3%	5 fő 83,3%	4 fő 100%	5 fő 100%	18 fő 75%
8. A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatában.	5 fő 71,4%	6 fő 100%	5 fő 83,3%	4 fő 100%	4 fő 80%	17 fő 70,8%

	1–5 év	6–10	11–15	16–20	21–25	26 felett
9. 12 éves egységes képzés.	2 fő 28,5%	2 fő 33,3%	1 fő 16,6%	0 fő 0%	2 fő 40%	5 fő 20,8%
10. Osztályzás helyett leíró értékelés.	2 fő 28,5%	1 fő 16,6%	1 fő 16,6%	0 fő 0%	0 fő 0%	2 fő 8,33%
11. Nincs bukás.	0 fő 0%	1 fő 16,6%	1 fő 16,6%	0 fő 0%	0 fő 0%	2 fő 8,33%
12. A gyengébb teljesítményűek ott folytathatták, ahol hiányosságaik megjelentek.	3 fő 42,8%	3 fő 50%	4 fő 66,6%	2 fő 50%	0 fő 0%	10 fő 41,6%

Forrás: saját forrás

A 6. táblázatban foglaltam össze a kiemelt célkitűzések összesített adatait a pedagógusi tapasztalattal rendelkező évek száma alapján. A *jó állampolgár nevelése* célkitűzését a 26 éve tanítók kivételével (45,8%), minden korosztály fontosnak tartja. Az *elemi iskola első négy osztálya koncepciót* csak a 21–25 év tapasztalattal rendelkezők (80%) tartják magas számban fontosnak. A *tanulók önálló munkája* az egész tanulmányi idő alatt iskola típussal a 11–15 év kategóriában válaszadók egyáltalán nem szimpatizálnak és a 26 év feletti kategóriában is csak 20,8%-nak tetszik. *Bizonyos időpontokban, bizonyos tantárgyakra való koncentráls-megállapítással* a válaszadók közül az 1–5 (71,4%) és a 21–25 év (80%) értettek egyet magas mértékben, a többi kategóriában közepesnek mondható a megítélése. A *közösen végzett munka, a közösségi élet segíti az egyéni sajátosságok elfogadását* pedagógiai elv szinte minden kitöltő szerint fontos és egyetért vele. A *gyermek által készített taneszközök, segédletek-koncepcióval* a 6–10 (83,3%) és 16–20 éve (100%) tanítók körében lett népszerű, a többi kategóriában közepes megítélést kapott. A *tanulásnak személyes tapasztalaton kell alapulnia*, és a *tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatában-koncepciók* minden kategóriánál kiemelkedően magas százalékban, (70–100) fontos szerepet tölt be. Az *osztályozás helyett leíró értékelés*, és *nincs bukás-koncepciókkal* szinte senki nem értett egyet. A *gyengébb teljesítményűek ott folytathatják ahol a hiányosságaik megjelentek* pedagógiai nézetrel a 21–25 év kategóriában válaszadók nem értettek egyet egyáltalán, a többi kategóriánál ez a nézet közepes megítélést kapott.

A tanulmány 2. részét az áprilisi számunkban közöljük.

John Dewey módszereinek megítélése

7. táblázat. John Dewey módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

John Dewey	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. A tanulásnak a személyes tapasztalaton kell alapulnia.	85,71	66,67	83,33	50	80	66,67
2. A tanításnak figyelembe kell vennie a tanulók fejlődési szükségleteit.	71,43	100	66,67	100	80	70,83
3. A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatainak alakításában.	57,14	83,33	100	75	80	66,67
4. A tanulót a közösség ügyeiben való aktív részvételre, a közösségért felelősséget érző polgárrá kell nevelni.	85,71	66,67	66,67	50	80	70,83
5. Egyik sem	0	0	0	0	0	0
Átlag	74,99	79,17	79,17	68,75	80	68,75

Forrás: saját forrás

A táblázatban látható adatok alapján megállapítható, hogy John Dewey által képviselt projekt módszer tekintetében az egyes célkitűzések megítélése jó, és megegyezik az összesített adatokkal is. Talán a 21–25 éve tanító pedagógusok kevésbé értenek egyet a tanulásnak személyes tapasztalaton kell alapulnia, és a tanulót a közösség ügyeiben való aktív részvételre, a közösségért felelősséget érző polgárrá kell nevelni cél-

kitűzésekkel, csak 50% ért vele egyet. A projektmódszer tekintetében ismét csak azt tudom említeni, hogy azért lehet ennyire ismert és kedvelt, mert a módszertani továbbképzéseken nagyon sokat foglalkoznak ezzel a módszerrel és az új szakképzési törvény nagyon sok eleme is erre épül.

Rudolf Steiner és a Waldorf iskola koncepciójának megítélése

8. táblázat: Rudolf Steiner módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Rudolf Steiner	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. Gyermekközpontú szemléletmód, amely azt hangsúlyozza, hogy a gyermek fejlődő lény	85,71	51	66,67	75	100	66,67
2. 12 éves egységes képzés (ennyi idő kell ahhoz, hogy a gyermek a személyiségét ki tudja bontakoztatni)	14,29	16,67	16,67	0	20	16,67
3. Egyenlő fontossággal vannak jelen a művészetek, a közismereti tantárgyak és a szakmai irányok	71,43	83,33	50	25	40	41,67
4. Életkori sajátosságok figyelembe vétele	57,14	83,33	100	75	100	91,67
5. Epochális oktatás (tömbösített órák az egyes tantárgyakhoz, tankönyvek helyett füzetek)	28,57	16,67	33,33	25	0	37,5
6. Osztályzás helyett leíró értékelés	0	16,67	50	0	0	8,33
7. Egyik sem						
Átlag:	42,86	44,61	52,78	33,33	43,33	43,75

Forrás: saját forrás

A 8. táblázat adataiból látszik, hogy a gyermekközpontúság és az életkori sajátosságok megítélése minden korosztály számára fontos az oktatói, nevelői munkája során. Az is megállapítható az adatokból, hogy a teljes koncepcióval és iskolamoddellal egyik korosztály sem szimpatizál igazán. Az osztályozás helyett leíró értékeléssel szinte senki nem értett egyet, mert a gyerekek és szülőknek is fontos a visszajelzés a tanulmányok előrehaladásáról, és a tudásról. Ami kiemelkedő eltérést mutat a korosztályok nézeteit és fontos-sági szempontjait vizsgálva, azt lehet megállapítani, hogy csak az 1–5 és 5–10 év tapasztalattal rendelkező kollégák tartják fontosnak a művészetek és közismereti tantárgyak egyenlő fontosságát az oktatásban. Az összesített adatokból elmondható, hogy ennek az iskolatípusnak a megítélése nem kedvező, egyik korosz-tály tekintetében sem.

Ellen Key módszereinek megítélése

9. táblázat: Elen Key módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Ellen Key	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. Korai specializálódás ott, ahol kifejezett egyéni adottságok jelentkeznek.	42,86	33,33	66,67	50	60	41,67
2. Bizonyos időpontok-ban bizonyos tantár-gyakra való koncent-rálás.	28,57	66,67	50	75	20	62,5
3. A tanulók önálló munkája az egész tanul-mányi idő alatt.	14,29	0	50	75	60	25
4. A valósággal való kapcsolat a tanulmányok minden stádiumában.	100	83,33	83,33	50	60	66,67
5. Egyik sem	0	0	0	0	0	0
Átlag:	46,43	45,83	62,5	62,5	50	48,96

Forrás: saját forrás

Ellen Key módszereinek megítélésénél a 9. táblázat adataiból látszanak nagy különbségek a korosztályoknál. A korai specializálódással csak a 11–15 és 21–25 éve tanító pedagógusok értenek egyet, és tartják jónak, a bizonyos időpontokban bizonyos tantárgyakra való koncentráció elvvel az 1–5 és a 21–25 év tapasztalattal bíró pedagógusok kevésbé értenek egyet. A tanulók önálló munkája az egész tanulmányi idő alatt koncepcióval az 1–5 év és a 26 év feletti pedagógusi múlttal rendelkező pedagógusok közül nagyon kevesen, 14,29% és 25% értenek csak egyet. A valósággal való kapcsolat a tanulmányok minden stádiumában az első három korosztályban szinte mindenki teljes mértékben egyetért, viszont a 16–20 éve pedagógusként dolgozók körében csak a fele. Az egész koncepció megítéléséről elmondható, hogy minden korosztály tekintetében közepes mutatóval rendelkezik.

Peter Petersen módszereinek vizsgálata

10. táblázat: Peter Petersen módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Peter Petersen	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. Tízosztályos iskola, benne négy alapszint.	0	0	16,67	0	0	8,33
2. Átlépés a tanulók általános érettsége, nevelődési szintje alapján.	42,86	83,33	33,33	100	40	50
3. Nincs bukás	0	0	0	0	0	4,17
4. A gyengébb teljesítményűek ott folytathatták, ahol hiányosságaik megjelentek.	57,14	66,67	83,33	50	40	58,33
5. Egyik sem	28,57	0	16,67	0	40	8,33
Átlag:	25,71	37,5	30	37,5	24	25,83

Forrás: saját forrás

A 10. táblázat adataiból látszik, hogy a reformpedagógusok közül az ő iskolakoncepciójának van a legkisebb tetszési mutatója. A tízosztályos iskolamoddellal szinte senki nem ért egyet, nagyon kevesen a 11–15 és a 26 év felett tanító pedagógusok körében kapott csak 1–1 szavazatot. A kiemelkedő a különbség az átlépés a tanulók általános érettségi, és nevelődési szintje alapján koncepcióval a 6–10 és 16–20 éve tanító pedagógusok magas százalékban (83.33 és 100) egyetértének, a többiek viszont nem. Viszont 4 korcsoportnál, az 1–5, 11–15, a 21–25 és a 26 év feletti nevelési tapasztalattal rendelkező kitöltők egyik koncepcióval sem értenek egyet. Megállapítható, hogy Peter Petersen által megalkotott Jena Plan iskolamoddell az általam megkérdezett pedagógusok körében nem népszerű.

Celestin Freinet módszereinek vizsgálata

11. táblázat: Celestin Freinet módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Celestin Freinet	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. A gyermekek maguk szerkesztik a könyveket.	0	0	0	25	0	0
2. Nem hagyományos tanterem, tanári asztal a terem közepén.	14.29	16,67	33,33	25	0	29,17
3. Tanítás a szabadban, tantárgyak a természetes közegükben.	71.43	16,67	50	50	60	41,67

Celestin Freinet	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
4. Közösen végzett munka, közösségi élet, egyéni sajátosságok elfogadása.	100	83,33	83,33	100	100	62,5
5. Kutatásra, gondolkodásra ösztönzés.	100	83,33	83,33	75	80	83,33
6. Szabad önkifejezéshez alkalmas légkör megteremtése.	42,86	66,67	83,33	50	80	62,5
7. Egyik sem.						4,17
Átlag:	54,76	44,44	55,55	54,17	53,33	46,53

Forrás: saját forrás

Freinet módszerének és iskolakoncepciójának megítélésében is vannak eltérések a különböző pedagógusi múlttal rendelkező kitöltők között, ezt szemlélteti a 11. táblázat. A nem hagyományos tanterem elképzelésével a legkevesebben (14,29%) az 1–5 év tapasztalattal rendelkező pedagógusok, míg 11–15 év tapasztalattal bírók a legtöbben (33,33%) értenek egyet. A tanítás a szabadban módszerrel a 6–10 év korosztályba tartozóknak csak a 16,67%-a ért egyet, ezzel a módszerrel kiemelkedően magasan, 71,43% egyet ért az 1–5 éve tanítók körében. Jelentős különbséget lehet még felfedezni a közösen végzett munka segíti az egyéni sajátosságok elfogadását elvnel, itt a már 26 év felett tanítók közül csak 62,5% ért ezzel egyet, míg a többi kategóriánál 100 és 80 százalék feletti az egyetértési mutató. A kutatásra, gondolkodásra ösztönzéssel minden kategóriában magasan egyetértének. A szabad önkifejezéshez alkalmas légkör megteremtése koncepció, tetszési mutatója is elég nagy skálán mozog, a 42,86 és a 83,33 százalék között. A kitöltő pedagógusok közül a már 26 év feletti tapasztalattal rendelkező kategóriában 1 fő egyik módszerrel sem ért egyet.

Maria Montessori módszereinek vizsgálata

12. táblázat. Maria Montessori módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Maria Montessori	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány →	%	%	%	%	%	%
1. Szabadságra, önállóságra nevelés (saját tapasztalatok útján szerzett tanulás).	85,71	33,33	83,33	50	80	58,33
2. Megfelelő eszközrendszer és környezet.	71,43	66,67	83,33	75	60	70,83
3. Megfelelő mennyiségű segítség.	42,86	66,67	66,67	50	20	33,33
4. A gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe kell venni.	85,71	100	100	100	100	83,33
5. Átjárhatóság az osztályok között.	0	50	33,33	0	20	25
Egyik sem.						
Átlag:	57,142	62,5	73,332	55	56	54,164

Forrás: saját forrás

A 12. táblázatban összesített adatokból látszik, hogy Maria Montessori nézetei és az általa képviselt iskolakoncepció tekintetében is jelentős eltérések vannak a különböző pedagógusi múlttal rendelkező kitöltők között. A szabadságra önállóságra nevelés kérdésében a legalacsonyabb 33,33% a 6–10 év kategóriában, míg a legmagasabb 85,71% az 1–5 év kategóriában a tetszési mutató. A megfelelő eszközrendszer megteremtése és környezet kialakítása minden kitöltő számára fontos eleme az oktatásnak korosztálytól függetlenül. A megfelelő mennyiségű segítség nézetének megítélésében is vannak eltérések a korosztályok között. A 21–25 éve tanítók közül csak 20% ért vele egyet, míg például a 6–10 és 11–15 éve tanítók közül 66,66%. Az a nézet, hogy a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe kell venni minden kitöltő számára fontos és egyetért vele. Talán a legnagyobb eltérést az átjárhatóság az osztályok között koncepció mutatja

a megítélés szempontjából. Az 1–5 év és a 16–20 éve tanítók egyáltalán nem értenek vele egyet, a 6–10 éve tanítóknak a fele viszont igenis egyetért. Összességében majdnem 20 százalék eltérés van a kategóriák egyetértési mutatójánál.

Georg Kerschensteiner módszerinek vizsgálata

13. táblázat: Georg Kerschensteiner módszereinek megítélése munkatapasztalat szerint

Georg Kerschensteiner	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
Választási arány	%	%	%	%	%	%
1. Az elemi iskola első négy osztálya egységes.	42,86	50	66,67	25	20	66,67
2. Szellemi munkára hivatottak nem taníthatók együtt a gyakorlati beállítottságúakkal.	0	16,67	0	0	0	0
3. Az egység nem az egységes alapműveltség biztosítása, hanem a nevelés egységes alapelve.	42,86	33,33	33,33	50	60	20,83
4. Jó állampolgár nevelése.	85,71	33,33	66,67	75	60	29,17
5. Egyik sem.	14,29	16,67	16,67	0	0	16,67
Átlag	37,14	30	36,67	37,5	35	26,67

Forrás: saját forrás

Georg Kerschensteiner módszereinek a megítélésénél is megoszlanak a vélemények, ezt szemlélteti a 13. táblázat. Nagy különbségek mutatkoznak minden elvét illetően, és csak a 16–20 év és 21–25 év tapasztalattal rendelkezők között nem volt olyan kitöltő, aki egyik elvvel sem értett egyet. Az elemi iskola első négy osztálya egységes koncepcióval a legkevesebben a 21–25 év korosztályból értettek egyet, és a legtöbben a 11–15 és a 26 év feletti kategóriában értettek egyet. Azzal a módszerrel, hogy a szellemi munkára hivatottak nem taníthatók együtt a gyakorlati beállítottságúakkal szinte senki, semelyik kategóriából nem értett egyet.

A nevelés egységes alapelve koncepció is megosztotta a korosztályokat, a 26 év feletti pedagógusi múlttal rendelkezőknek csak a 20,83%-a értett egyet, míg a 21–25 évvel rendelkezőknél a 60%-a egyetértett vele. A jó állampolgár nevelése céllal a legkevesebben a 26 év feletti korosztályból nem értettek egyet a legkisebb mértékben, és az 1–5 éve tanítóknak a 85,71%-a egyetért vele. Összességében ez a pedagógiai módszer, irányzat a kitöltők körében nem a legnépszerűbb.

Iskolatípusok megítélése

14. táblázat. Iskolatípusok megítélése munkatapasztalat szerint

	Waldorf	Montessori	Jena Plan	Freinet
1–5 év	28,57	42,86	0	57,14
6–10 év	16,67	33,33	0	0
11–15 év	50	50	33,3 3	50
16–20 év	0	25	0	25
21–25 év	20	60	0	20
26 év felett	29,17	41,67	20,8 3	2 0,8

Forrás: saját forrás

Az 1–5 éve tanító pedagógusok legszívesebben Freinet szellemiségében tanító iskolában dolgoznának. A 6–10 éve tanítók Montessori intézetben, bár ők is igen kevesen. A 11–15 éve tanítók Waldorf, Montessori és Freinet szerint oktató iskolákban. A 16–20 év korosztály Montessori és Freinet elvei alapján működő iskolákban, ők is igen kevesen. A 21–25 év és a 26 év feletti kategória Montessori intézetben dolgozna szívesen, ez látható a 14. táblázat adatai alapján.

A harmadik hipotézisem vizsgálata az adatok alapján.

3. Jelentős eltérést mutat a használt módszerek tekintetében a pályán eltöltött idő.

15. táblázat. reformpedagógusok megítélésének összesített adatai munkatapasztalat szerint

	1–5 év	6–10 év	11–15 év	16–20 év	21–25 év	26 év felett
	%	%	%	%	%	%
John Dewey	74,99	79,17	79,17	68,75	80,00	68,75
Rudolf Steiner	42,86	44,61	52,78	33,33	43,33	43,75
Ellen Key	46,43	45,83	62,50	62,50	50,00	48,96
Peter Petersen	25,71	37,50	30,00	37,50	24,00	25,83
Celestin Freinet	54,76	44,45	55,55	54,17	53,33	46,53
Maria Montessori	57,14	62,50	73,33	55,00	56,00	54,16
Georg Kerschensteiner	37,14	30,00	36,67	37,50	35,00	26,67

Forrás: saját forrás

John Dewey módszerinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés a 15. táblázat adatai alapján: **11,25%**. Rudolf Steiner módszerinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **19,45%**. Ellen Key módszereinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **16,67%**. Peter Petersen módszereinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **13,50%**. Celestin Freinet módszereinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **11,10%**. Maria Montessori módszereinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **19,17%**. Georg Kerschensteiner módszereinél az eltérés a korosztályok szerinti összesített megítélés alapján: **10,83%**.

Ezek az adatok alapján megállapítható, hogy minden reformpedagógus módszerét tekintve jelentős az eltérést a használt módszerek és a pályán eltöltött idő tekintetében. Minden esetben 10% feletti az eltérés. Ennek valószínűleg a más-más pedagógusképzés is lehet az oka, hiszen a pedagógusokat is változó szemlélet szerint oktatják, mindig az adott pedagógiai irányzatnak megfelelően. A fiatalabb korosztály szívesebben használja a digitális technikát, hiszen ők abban nőttek fel, az idősebb korosztálynak néha gondot okoz a használatuk, sok idő mire megtanulják, és magabiztosan kezelik. Az idősebb korosztály nehezebben tér el a megszokott és bevált módszereitől.

Összegezve a harmadik hipotézisemet *igazoltam*.

Összegzés

Kutatásom adataiból megállapítható az a felvetésem, hogy a pedagógusok által alkalmazott pedagógiai módszerek, irányzatok nem tudatosak, annak tekintetében, hogy kik ezen a módszerek megalkotói helytálló volt. A második hipotézisemet, mely szerint Montessori és/vagy Freinet módszerét részesítik többen előnyben, a kutatásom eredménye cáfolta. Az eredményekből látható, hogy legtöbben John Dewey projekt módszerét használják. A harmadik állításom, hogy a pályán eltöltött idő függvényében jelentős eltérés mutatkozik a pedagógiai módszerek használatában – igazolta a kutatásom eredménye. Minden reformpedagógus esetében jelentős eltérés mutatkozott.

A kérdőív összeállításához felhasznált irodalom:

Pukánszky Béla–Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1996. X. fejezet

<https://mek.oszk.hu/01800/01893/html/>

Letöltés keltezése: 2020. 10. 20.

A szülők szerepe a középiskola választásában

1. rész

Összefoglalás: Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy iskolánkban, az informatika és távközlés szakon tanuló diákok között, hány százalékukat befolyásolja az, hogy szüleik, informatikához köthető munkahelyen dolgoznak. Tovább vizsgáltam még a családi háttér, anyagi körülményeket, és az intézménybe való bejárást is. Az én hipotézisem az volt, hogy a befolyásoló tényező a szülők végzettsége, ezt azonban nem sikerült igazolnom. A baráti/ismerősi kör, nagyobb befolyással bír. Vizsgáltam még az anyagi körülményeket, ahol be is bizonyosodott a feltevésem. Utolsó feltevésemben arra kerestem a választ, hogy milyen arányban vannak a bejáró-, és a kollégista tanulók. Megkérdeztem arról is a tanulókat, hogy miként látják magukat 10 év múlva, életminőség szempontjából, melyre igen érdekes válaszokat kaptam.

Kulcsszavak: Pályaválasztás, iskolaválasztás, szakmaválasztás, szülő, befolyásoló tényezők, kérdőív.

Abstract: In my research, I examined the percentage of students in our school who are working in an IT-related workplace among students studying informatics and telecommunications. I also further examined the family background, financial circumstances, and access to the institution. My hypothesis was that the influencing factor was the education of the parents, but I could not prove this. The circle of friends has more influence. I have also examined the material circumstances, where you can confirm my assumption. In my last hypothesis, I was looking for the answer to the proportion of crawler and college students. I also asked students how they see themselves in 10 years' time in terms of quality of life, to which I received very interesting answers.

Keywords: Career choice, school choice, career choice, parent, influencing factors, questionnaire.

* Dunaiújvárosi Egyetem,
Mérnökstanár levelező hallgató,
E-mail: elmenyor@gmail.com

Bevezetés

Hazai és nemzetközi kutatások kimutatták, hogy a gyermekek által elért társadalmi helyzet függ a szülők társadalmi státuszától. Azonban az a mód, hogy miként örökítik a szülők az utódokra, folyamatos változásban van. Az e század elejei kutatások azt mutatták, hogy a vagyonnak volt kiemelkedő szerepe. A második világháború után a szülők munkaerő piaci elhelyezkedése volt a mérvadó. A hetvenes évektől kezdve egyre erősödött a szülők iskolai végzettségéhez kötött társadalmi elhelyezkedés. Ennek volt következménye, hogy az anyagi tőke fontosságát megelőzi a kapcsolati tőke fontossága. Kutatásomban annak járok utána, hogy ez az állítás, még a mai napokban is megállja-e helyét.

A szülők iskolai végzettségével jelzett családi háttérnek és a tanulók különböző iskolatípusok közötti megoszlásának összefüggései jól dokumentálhatók az eltérő tanulmányi teljesítményekkel is. A szülők legalacsonyabb és legmagasabb iskolai végzettsége a tanulók tudásában is jelentős különbségek mutatkoznak.

Magyarországon nemcsak a különböző célú iskolatípusok között van minőségi különbség, de az azonos típusú intézmények között is igen differenciáltak az intézmények. Erre utal az is, hogy az egyetemekre való felvétel nagy többségét még ma is az élenjáró gimnáziumok adják. A kitartó munkának köszönhetően, azonban az elmúlt 20 évben, jó néhány technikumi képzéssel foglalkozó intézmény is előre lépett ebbe a kategóriába. Ilyen az én munkáltatóm is, ahol a jelenlegi kutatásom végzem.

A kilencvenes évek során végzett vizsgálatok alapján elmondható, hogy a családi háttér szerepe – ezen belül is elsősorban a szülők iskolai végzettsége és az általuk közvetített kultúra – alapvetően befolyásolja a gyermekek további sorsát. A tudatosabb szülők szelektálnak az iskolák között, és ha kell, lakóhelyet is változtatnak, hogy jobb iskolák közelébe kerüljenek. A területi szegregáció így spontán módon kialakul. Az iskolák szintén szelektálnak a gyermekek közt, a jobban ellátott és vonzóbb intézmények különböző szűrőmechanizmusokkal biztosítják, hogy az iskola iránt pozitív attitűddel rendelkező családok gyermekei kerüljenek be.

Egy kamaszodó gyermek általában nem tudja, hogy milyen pályát válasszon, merre tanuljon tovább, illetve a felgyorsult változású társadalmunkban ezt egyre nehezebb meghatározni. Ez egy nagy felelősséggel járó választás. A jelenlegi technikumi rendszerben nem egyszerű az átjárhatóság. Aki egy irányt választott, és később úgy érzi, nem felel meg neki, már csak évek elvesztésével tud szakmát változtatni. Ezért, úgy gondolom a szülők járnak elő példával, illetve az általam vizsgált diákoknál a műszaki szakmák részesülnek előnyben. Bár egyes elemzők szerint a most végzettek nagy százaléka lehetséges, hogy olyan tíz szakmát fog végezni, mely ma még nem is létezik.

Azért is gondolom, hogy a szülők állnak példaként a pályaválasztó fiatalok előtt, ugyanis ők azok, akik már kellő ismerettel, tapasztalattal, rendelkeznek választott szakmájukról. Továbbá, napi kapcsolatban vannak gyermekeikkel, így ezeket át is tudják adni, illetve, példák lehetnek a következő generáció(k) előtt.

Másik tényező, akik jelentősen befolyásolni tudják a diákok választását, azok az általános iskolai tanárai. Ők szintén napi kapcsolatban vannak velük, illetve a diákok még esetleg érzelmileg is jobban kötődnek hozzájuk, mint például egy középiskolai tanárhoz, vagy oktatóhoz. Illetve, szintén ezek azok a pedagógusok, akik ismerik a helyi viszonyokat és a diák tanulmányi eredményét, mely alapján segíteni tudnak az elérhető legjobb intézmény kiválasztásában.

Kutatás célja

A pályaválasztás mindig meghatározó pillanat egy diák életében. Fiatal kora ellenére, el kell döntenie, hogy milyen irányban folytatja életét, mely pályára készül fel. Mai világunkban több szétáztatás is van, melyről a diákoknak nem feltétlenül van valóságos képük. De a világ még soha nem volt ennyire informatív, így könnyen lehet szakmabemutató ismeretekhez jutni, akár virtuálisan is.

Empirikus kutatást végeztem, melynek témája „A szülők foglalkozásának befolyása, a technikumi továbbtanulásra”. A vizsgálatom során megfogalmaztam három feltételezést, melyre a kutatás során bizonyító adatokat gyűjtöttem. A bizonyítás érdekében elemzéseket végeztem. A kutatáshoz kérdőívet készítettem, majd a beérkező válaszokat vizuálisan ábrázoltam és matematikai függvényekkel elemeztem őket, s ezek segítségével értelmeztem a hipotéziseimet.

Kutatásommal arra is keresem a választ, hogy a diákok mennyire elégedettek szakmaválasztásukkal, iskolaválasztásukkal. Erősödik, avagy gyengül a lelkesedés a képzés előrehaladása során.

Az érintett intézmény bemutatása

Energetikai Technikum és Kollégium, Paks (Későbbiekben: ESZI)

Fenntartó: ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvány

Oktatók száma: 75 fő

Tanulók száma: 636 fő (27darab osztály)

A kutatás körülményei

A felmérés online kérdőíven keresztül történt a Microsoft Forms segítségével, 2021. december 13. és 16. között. A kérdőív 26 darab kérdést tartalmazott. Azért online kérdőív, mert a Forms-rendszer képes a válaszok külön-külön gyűjtésére, és Microsoft Excel formátumba történő exportálásra. Így az utólagos feldolgozást nagyban megkönnyíti, hogy egy programmal történhet a számlálás, diagramkészítés, és statisztikai számítások is. További előny, hogy így a kérdőív kitöltését, a hiányzó tanulók is el tudták végezni.

Az intézményben tanuló diákok közül, a 10–12 évfolyamra járó, szoftverfejlesztő tanulók töltötték ki. Összesen 70 fő. A felmérés során reprezentatív mintavételt alkalmaztam. A felmérés teljesen névtelen módon történt. Semmilyen személyes adatot nem gyűjtöttem. Ezzel biztosítottam a diákok személyiségi jogait, illetve értem el, hogy őszintén válaszoljanak a kérdéseimre.

Hipotézisek

Első hipotézisem az, hogy a szülők szakmája, befolyásolja a gyermeküket az informatikai szakmacsoportban való továbbtanulásban. Egészen konkrétan azt feltételezem, hogy az informatikával foglalkozó szülők lesznek azok, akik – többségében – befolyásolják a diákokat a pályaválasztásban.

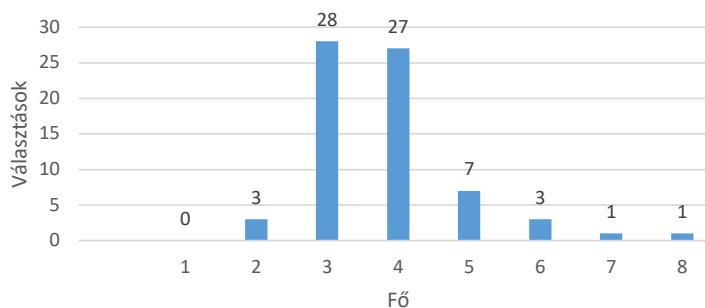
Második hipotézisem az, hogy a diákok jó anyagi körülmények közül érkeznek az intézménybe.

Harmadik hipotézisem az, hogy az intézménybe több a 15 kilométernél távolabbról járó, vagy a kollégista diák, mint a paksi.

Az empirikus vizsgálat eredményeinek elemző bemutatása

AZ EGY HÁZTARTÁSBAN ÉLŐK SZÁMA

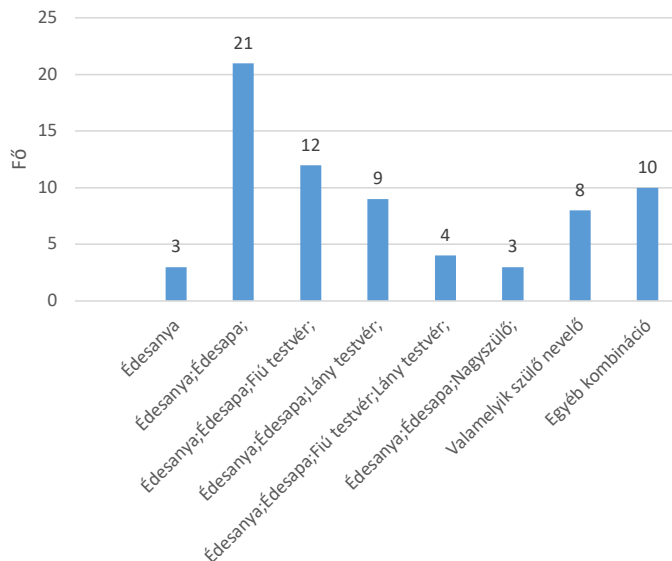
1. ábra. Egy háztartásban élők száma

A kérdéssor első néhány kérdésével a diákok családi körülményeit elemeztem. Ebből is első kérdésként, az egy családban élők számára voltam kíváncsi. Az *1. ábra* leolvasható, hogy legnagyobb számban 3, illetve 4 fő él együtt. Ennek következtében, klasszikus családmódel megltétét feltételezem.

A CSALÁD ÖSSZETÉTELE

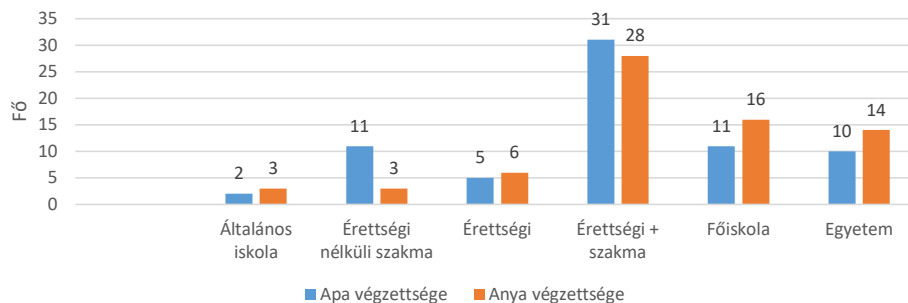
2. ábra. A család összetétele

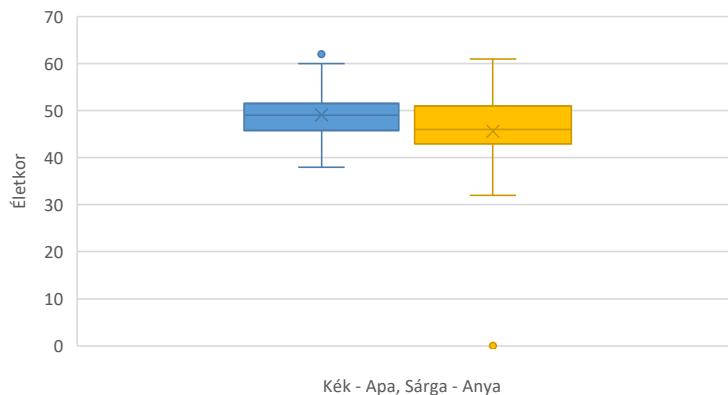
Második kérdéssel a család összetételét állapítottam meg. A 2. ábráról leolvasható, hogy az első kérdéshez kapcsolódóan, igazolást nyert, hogy a diákok jelentős többsége (81%) a klasszikus családmodellben él.

SZÜLŐK VÉGZETTSÉGE

3. ábra. A szülők végzettsége

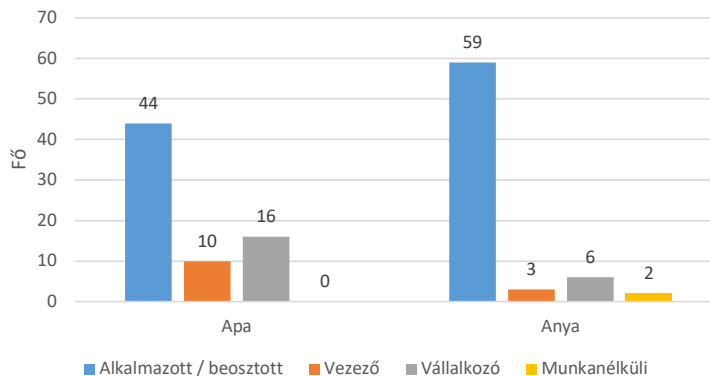
A szülői végzettségeket elemezve kiderül, hogy jellemzően a magasabban iskolázott szülők gyermekei választják az intézményt. Ezt vártam is, ahogy az a bevezetőben írtam. Az eredmény utalhat arra, hogy szülői nyomásra, vagy példára választják a diákok az intézményt, azonban, ennek alapján még nem igazolható teljes mértékben, a hipotézisem.

4. ábra. A szülők életkora

A fenti ábrán a szülők átlagéletkorának eloszlását jeleníttem meg. A férfiaknál 49 év, míg nőknél 46 év az átlagéletkor. Ezekből az értékekből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a szülők valószínűleg megvárták a gyermekvállalással az idősebb, felelősségteljesebb kort. Feltételezhető, hogy a megfelelő családi körülmények megteremtése is szerepet játszott a gyermekvállalás idejének meghatározásában.

SZÜLŐI MUNKAHELYTÍPUSOK, BEOSZTÁS SZERINT

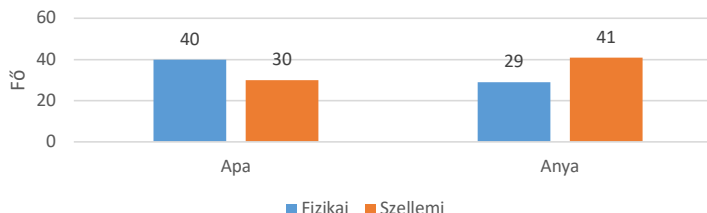
5. ábra. Szülői munkahelytípusok, beosztás szerint

A szülők jelentős többsége alkalmazottként dolgozik. A diagramból jól látszik, hogy az anyák között ez a szám magasabb, mint az apáknál. Azonban vállalkozó és vezető kevesebb van közöttük.

SZÜLŐI MUNKAHELYTÍPUSOK, MUNKA TÍPUSA SZERINT

6. ábra. Szülői munkahelytípusok, munka típusa szerint

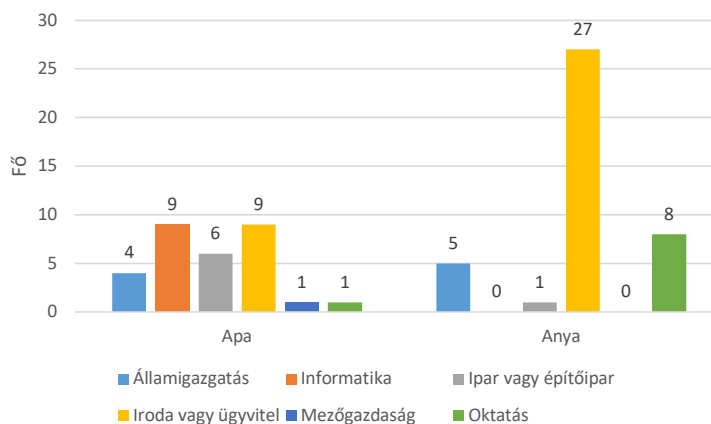

A szülők nemek szerinti megoszlása megfelel az országos átlagnak. Az ábra szerint a férfiak között több a fizikai munkát végző. 14 százalékkal többen végeznek fizikai munkát, mint ahányan szellemi.

A nők között ez az arány fordított, illetve 17 százalékra módosul. Az elkövetkező kérdésekben, csak a szellemi munkát végzőket kutattam. Azonban, ha csak az apákra vonatkozna a hipotézisem, akkor nem tudnám igazolni, mert a több fizikai munkás, feltehetően nem informatikai területen dolgozik.

SZÜLŐI MUNKAHELYTÍPUSOK ÁGAZAT SZERINT

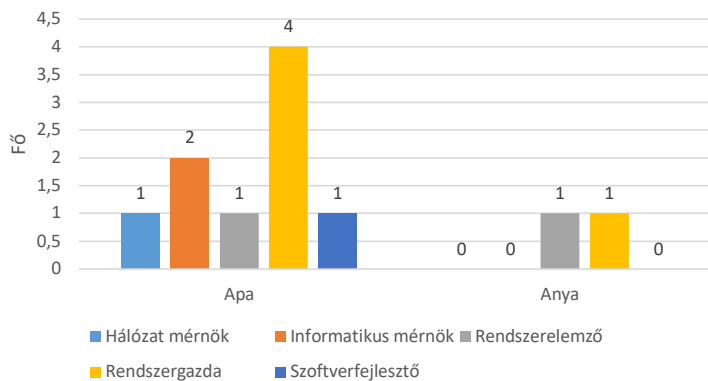
7. ábra. Szülői munkahelytípusok ágazat szerint

A szülői munkahelytípusok ágazat szerint kérdéssel, egyértelműen megdőlt a hipotézisem, ahogy ezt a diagram is mutatja. Ugyanis a szülők közül, csak az apák dolgoznak informatikai területen, és ott is csupán 9 fő. Ez a férfi szülőknél mindössze a 13 százaléka. Az anyák közül, tisztán informatikai területen nem dolgozik senki, de van olyan, aki irodai alkalmazottként, informatikusi feladatokat is ellát.

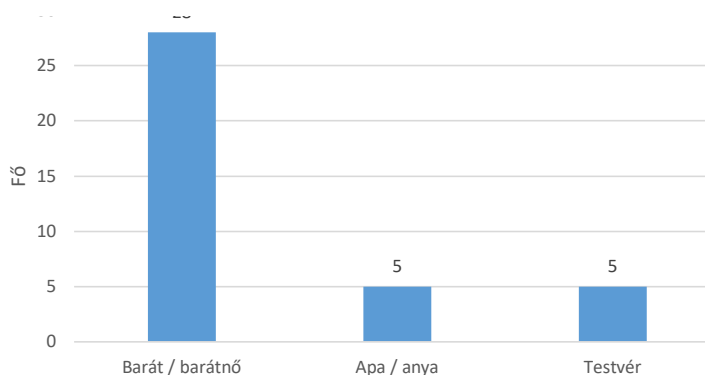
SZÜLŐI MUNKAHELYEK AZ INFORMATIKAI ÁGAZATBAN

8. ábra. Szülői munkahelyek az informatikai ágazatban

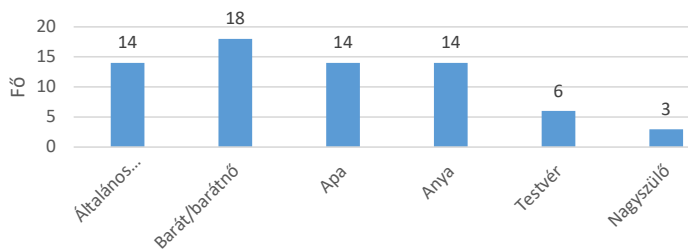
A férfi dominancia egyértelműen leolvasható a ábráról. Azonban két anya is dolgozik informatikai munkakörben. Jellemzően a legnagyobb százalékban az informatikai rendszergazda munkakör népszerű. Ebbe azonban több feladattípus beletartozhat. Ez a legsokoldalúbb munkakör az informatika ágazaton belül.

INFORMATIKAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK AZ ISMERETSÉGI KÖRBE

9. ábra. Informatikai végzettséggel rendelkezők, az ismeretségi körben

Az ábráról jól látszik, hogy a diákok baráti körében hatszor több embernek van informatikai végzettsége, mint ahány felnőttnek, illetve testvérnek. Ez adódhat abból, hogy az utóbbi években az informatikához kötődő szakmák lettek a slágerek, illetve a hiányszakmák. Feltételezésem szerint, ez is befolyásolja a szakmaválasztást. Ez pontosan a következő diagramból fog kiderülni.

INFORMATIKAI SZAKTERÜLET VÁLASZTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ SZEMÉLYEK

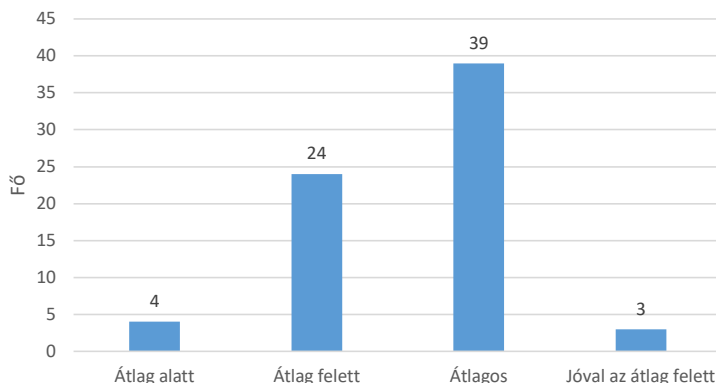
10. ábra. Informatikai szakterület választását befolyásoló személyek

A tanulmány 2. részét az áprilisi számunkban közöljük.

Hipotézisem alapján azt vártam, hogy a szülői ráhatás lesz az, ami befolyásoló tényezőként számottevően részt vesz a szakmaválasztásban. Ez azonban tévesnek minősült, mert ez a korosztály, már sokkal jobban hallgat a barátára vagy barátnőre és az általános iskolai tanárára ezen a területen is. Bár számottevően nincs nagy szórás az adatok között, azonban többen vannak olyanok, akik egyszerre több választást is megjelöltek. Így több átfedés is van az adatokban. Egyértelműen nem határozható meg, nincs olyan tényező, amely közvetlenül befolyásolna a diákokat a választásban.

A CSALÁD ÉLETSZÍNVONALA, A DIÁK MEGHATÁROZÁSA SZERINT

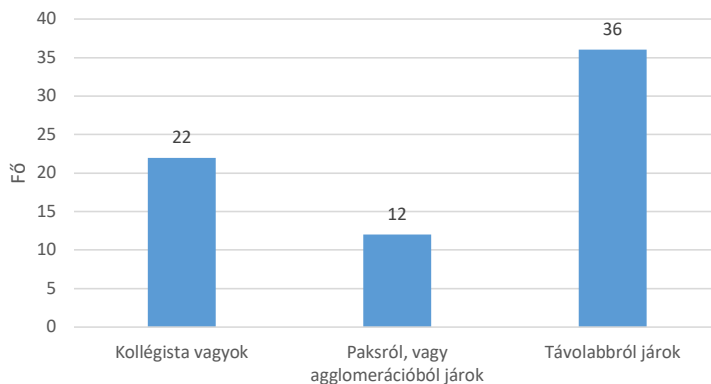
11. ábra. A család életszínvonala

A tanulók 56 százaléka él átlagos anyagi körülmények között, 41 százaléka pedig átlag feletti életszínvonalon. Ezek a számok a diákok válaszain alapulnak, azonban, úgy gondolom, jól fedik a valóságot. Ezt a következtetést abból vonom le, hogy a diákok öltözete, technikai eszközeik sokasága, és minősége alátámasztják ezt az állítást. Az ábra által mutatott eredménnyel *igazoltam, a második hipotézisem*. Feltételezésem szerint, a család anyagi helyzete feltehetően összefüggésben van az iskolázottság mértékével. Ez pedig kihatással van az iskolaválasztásra.

ISKOLÁBA JÁRÁSI SZOKÁSOK

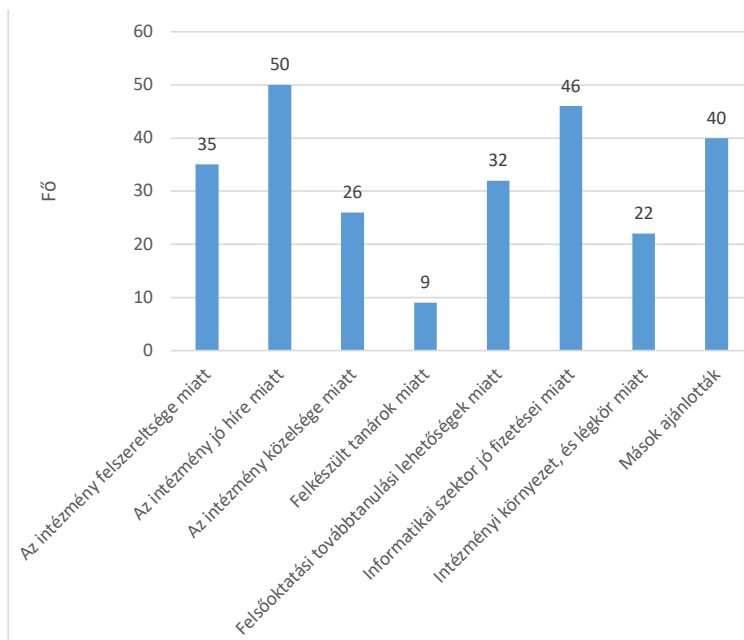
12. ábra. Iskolába járási szokások

A tanulók 51 százaléka jár minden nap iskolába, 15 kilométernél messzebből, illetve 31 százaléka kollégista. Kollégiumot a mi intézményünknel csak úgy kaphat, ha az utazási idő több mint egy óra lenne, vagy többszörös átszállással lehetne csak megoldani. De még így is sok tanulót utasítunk el, a korlátozott kollégiumi férőhelyek miatt. Az ábrán megjelenített értékek miatt, *harmadik feltételezésem megerősítést nyert.*

MELY SZEMPONTOK SZERINT VÁLASZTOTTAD AZ INTÉZMÉNYT

13. ábra. Intézmény választás szempontjai

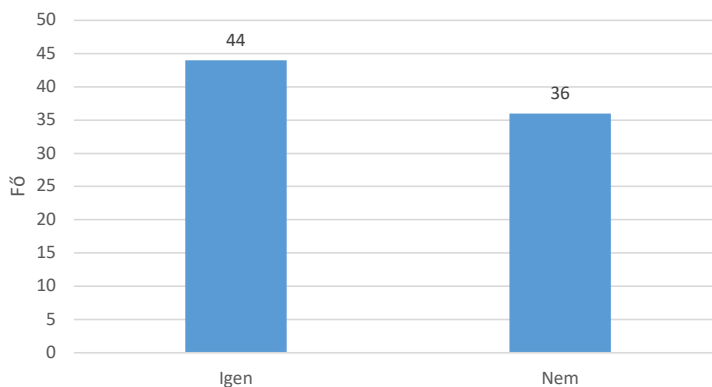

Az intézmény választás szempontjai válaszai közül négy válasz emelkedik ki a válaszok közül. Legmagasabb értéket az intézmény jó híre kapott. Ezt a válaszadók 71%-a választotta. Úgy gondolom, ez abból adódik, hogy az intézményből, nagyon sok magasan képzett diák került ki, és tanult tovább a felsőoktatásban, majd jól fizető állásokban helyezkedtek el. Akik büszkén vállalják azt, hogy az ESZI-ben tanulhattak, és az itt megszerzett ismereteik jó alapot szolgáltattak ahhoz, hogy felsőoktatásban helyt tudjanak állni. Ezt az utolsó állításom erősíti, a következő két válasz is, az informatikai szektor jó fizetése miatt, amit a diákok 67%-a választott, illetve a mások ajánlották válasz, amit 57% választott. Az utolsó két állításból azt a következtetést vonom le, hogy a jó képességű diákok figyelik a munkaerőpiaci irányvonalakat, illetve ismerősi környezetük is megerősíti őket abban, hogy az informatikai szektorban, jó eredményekkel lehet keresnivalójuk.

Amin viszont meglepődtem, hogy mindössze 12% nyilatkozott úgy, hogy a felkészült tanárok azok, akik miatt az iskolába jönne. Ezt azért furcsállom, mert mégiscsak a tanárok azok, akik felkészítik a diákokat a sikeres vizsgákra, versenyekre, és továbbtanulásra.

EDDIGI TAPASZTALAT ALAPJÁN, JÓL VÁLASZTOTT-E INTÉZMÉNYT

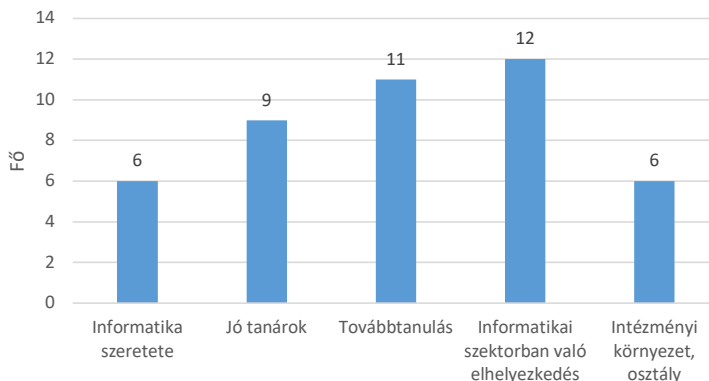
14. ábra. Iskolaválasztás jósága

Arra a kérdésemre, hogy jól választottál-e iskolát, a válaszadók nagyobb hányada jelölte az Igen választ. Ezt azonban csak a 63 százaléka az összes válaszadónak. E százalék szerint a fennmaradó 36 tanuló valamiért elégedetlen. A megfelelést és nem válaszokat elemzem a következő két kérdésben.

AZ IGEN VÁLASZOK AZ ISKOLAVÁLASZTÁSSAL KAPCSOLATBAN

15. ábra. Az igen válaszok az iskolaválasztással kapcsolatban

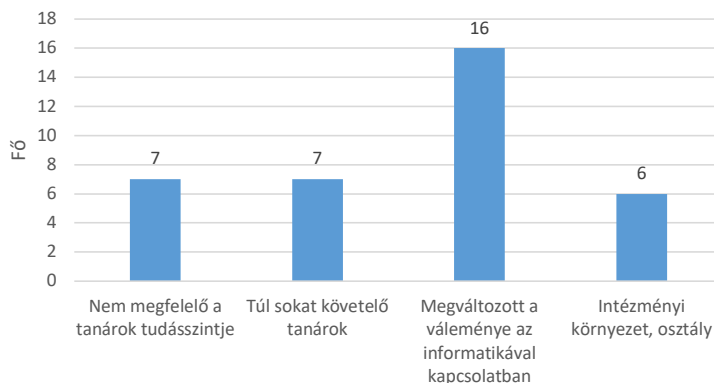

Akik az iskolaválasztás jóságával kapcsolatban Igennel válaszoltak, azok között a 15. ábrán, a bemutatott szereplők szerint oszlanak meg a válaszok. Itt a diákoknak egyedileg kellett szövegesen indokolni válasszaikat, ezért a feldolgozás úgy történt, hogy manuálisan soroltam be a válaszokat, a kategóriákba, miután az összes választ áttanulmányoztam. Ennek alapján a fenti öt kategóriát tudtam felállítani.

Az informatika szektorban való elhelyezkedés és a továbbtanulás a válaszadók épphogy nagyobb felének (52%) szempont továbbra is.

A maradék 48 százalékon már három kérdés osztozik. Itt jelenik meg a jó (felkészült) tanárok, illetve az intézményi környezet, osztálytársak is. Továbbá jellemző még, az informatika szeretete, amely az intézmény választásakor nem merült fel, túl erősen. Úgy gondolom, hogy ezek azok a diákok, akiknek sikerült felvenniük az intézmény ritmusát, akadályok nélkül vették a tanulással kapcsolatos nehézségeket.

A NEM VÁLASZOK AZ ISKOLAVÁLASZTÁSSAL KAPCSOLATBAN

16. ábra. A nem válaszok az iskolaválasztással kapcsolatban

Azok között, akik azt jelölték meg, hogy rosszul választottak intézményt, érdekes válaszokkal találkozhattam. Itt szintén egyedileg megfogalmazott feleleteket vártam el a diákoktól, és az így kapott válaszaikat soroltam be a 16. ábrán található négy csoportba. A legtöbben azt nyilatkozták (44%), hogy megváltozott a véleményük az informatikával kapcsolatban. Ez jellemzően azt jelenti, hogy rájöttek arra, hogy nem csak szövegszerkesztésből, és játékból áll ez a szakterület, hanem nagyon komolyan kell szakmai informatikai tárgyakat (hálózatok, programozási nyelvek) tanulni, melyek többeknek nehezen mennek.

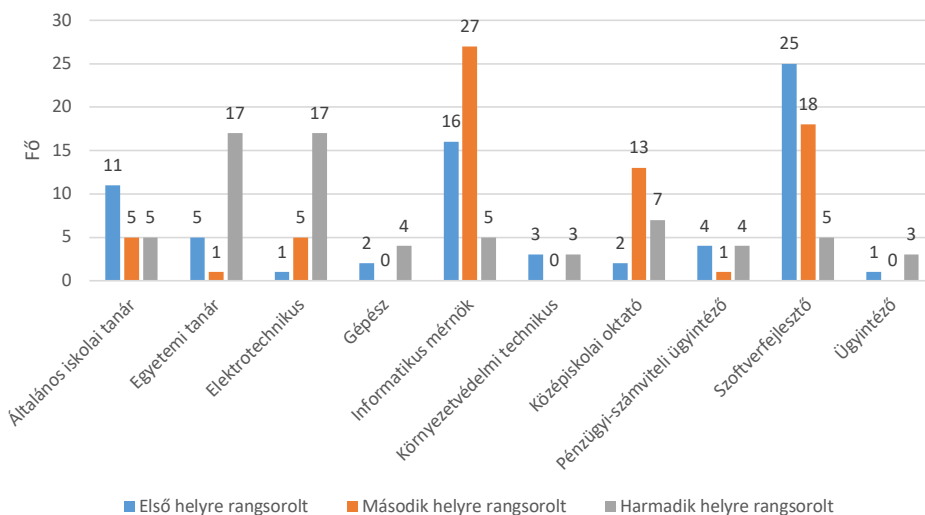
A második csoportot azok képviselik, akiknek valamilyen oktatóval van problémája. Ezek a diákok a vizsgált minta 38 százalékát teszik ki. Ez azonban még tovább oszlik, mert vannak, akik úgy gondolják, hogy a tanári tudásszint nem felel meg. Ennek megítélése természetesen nem a diákok feladata, hiszen az iskolánkban több mérőrendszert is, folyamatosan alkalmaznak a tanári kompetenciák vizsgálatára.

A csoport másik fele úgy gondolja, hogy túl sokat követelnek az oktatók. A két oktatói csoport nem feltétlenül esik egybe, többen gondolják úgy, hogy a közismereti tantárgyakat tanítók, nagyon sokat követelnek. Én, mint informatikai osztály osztályfőnöke, ezt szintén tapasztalom. Azonban azt is tudom, hogy miért tesznek így a kollégák. Ez az ok nem más, mint, a jelenlegi felvételi szabályok. Ugyanis a sikeres felsőfokú felvételihez, még mindig a legjobban a közismereti tárgyak számítanak (valamint a hozzá kapcsolódó érettségi eredmények), és kevésbé a szakmai tárgyak. Ez egyébként bármilyen szakon való továbbtanulásra igaz. A kollégák azért követelnek annyit, mert érdekük a minél jobb érettségi eredmény elérése.

Szintén ebbe a csoportba tartoznak azok a diákok, akiknek az intézményben, illetve a szakon meglévő tanulmányi követelmények túl magasak. Ezek azok a diákok, akik közepes, vagy annál rosszabb eredménnyel tanulnak az évek alatt, és jó eséllyel teljesen más szakirányba tanulnak tovább. Már ha tovább tanulnak.

SZAKMÁK RANGSOROLÁSA – ELSŐ HÁROM HELYEZETT

17. ábra. Szakmák rangsorolása – Első három helyezett

A szakmák rangsorolásával azt szerettem volna kideríteni, hogy az informatika szakon tanuló diákok számára melyek azok a szakmák, amelyeket megbecsülnek, és melyek azok, amelyeket nem.

Összesen tíz szakmát rangsorolhattak, ezeket a következő táblázatban foglaltam össze, abc-sorrendben. A diákok kérdőívén szintén abc-sorrendet alkalmaztam, mindennemű befolyásolás elkerülése miatt.

A kérdés feltételekor azt vártam, hogy a diákok az informatikához köthető szakmákat részesítik előnyben. Igyekeztem olyan szakmákat választani, amelyekkel kapcsolatba kerülhetnek már iskola falain belül is.

Ez a feltételezésem be is igazodott, ugyanis első helyre rangsorolt szakmák közül vezető helyet szerzett a szoftverfejlesztő. Itt tudok párhuzamot vonni az eddigiekben már elemzett kérdéseimmel, ugyanis mun-

kaerő-piaci irányvonalaknak, illetve a választást befolyásoló trendek is igazolták, hogy ez a legnépszerűbb szakma a diákok szerint.

Hozzátenném azonban, ha a kutatást megismételhetnénk három év múlva, mikor valószínűen más eloszlást találnánk. Ugyanis intézményünkben az idei tanévben kezdett egy olyan évfolyam, ahol a diákok fele szoftverfejlesztő, míg másik fele informatikai-szoftver és rendszerüzemeltető lesz. A rendszerüzemeltető szakma inkább a hálózatokhoz, és az eszközök működtetéséhez áll közelebb. Ezen szakirányt választó diákok körében, várhatóan előkelő helyre kerülne a rendszerüzemeltető szakma.

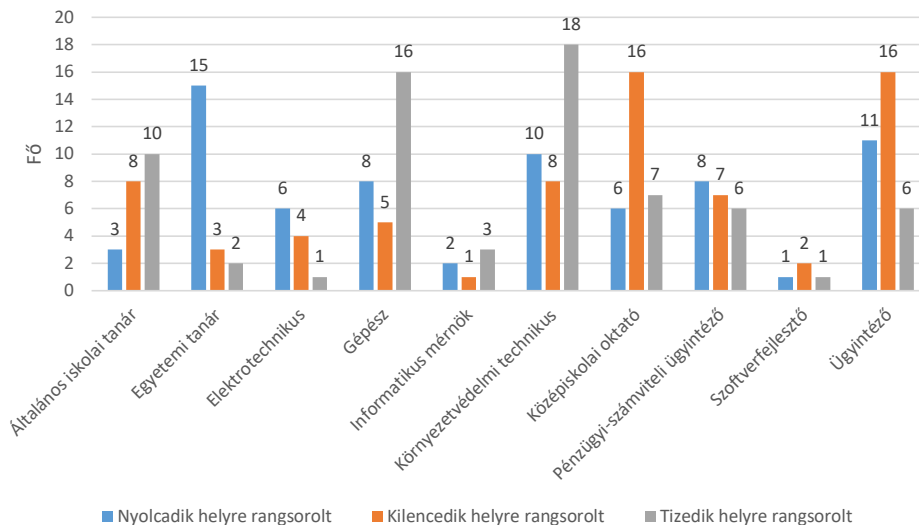
A kérdőívet csak az általam oktatott diákok töltötték ki. Jellemző volt a rangsorolásnál, hogy aki nem az első helyre tette a szoftverfejlesztőt, az második, vagy harmadikként jelölte meg. Így a válaszadók 69 százaléka ezt a szakmát helyezi előtérbe.

Második helyen az informatikus mérnök szakma végzett. Ez egy nem specializált szakma, az informatika több ágát is magában foglalja, és elvégzése után javasolt valamilyen specializációt választani. Egyenesen azért helyeztem el a kérdések között, mert így általános informatikai végzettséget is tesztelhettem. Érdekes eredményt kaptam. Ugyanis, 69 százalékkal végzett az általános mérnök szakma. Ami változott az a megjelenés sorrendje, ezt ugyanis pont fordítva jelölték a diákok. Ebből azt a következtetést vonom le, hogy aki nem szoftverfejlesztőként képzei el magát, az a mérnöki pályát fogja választani.

Harmadik helyre a tanári és oktatói pályán dolgozókat rangsorolták a tanulók. Itt nagyobb százalékot értek el az általános iskolában dolgozók. Felteszem, ez azért történhetett, mert az alsóbb évfolyamoknak még hozzájuk van nagyobb kötődésük. A felsőbb évfolyamoknak pedig már a középiskolaiakhoz. Ezt azonban alátámasztani nem tudom, mert a kérdőív kitöltése anonim volt, így nem tudom évfolyamokhoz kötni.

SAZKÁK RANGSOROLÁSA – UTOLSÓ HÁROM HELYEZETT

18. ábra. Szakmák rangsorolása – Utolsó három helyezett

Az utolsó három helyezett foglalkozás rangsorolásától azt vártam, hogy megtudhatom melyek azok a szakmák, melyeket egyáltalán nem értékelnek a válaszadók. Nyolcadik helyre az egyetemi tanár, környezetvédelmi technikus, ügyintéző szakmák kerültek. Itt az Egyetemi tanár szakma nem túl nagy elismertségnek örvend, mert a diákok több mint 20 százaléka választotta a sereghajtók közé.

Kilencedik helyen vezető pozíciót szerzett a középiskolai oktató, holtversenyben az ügyintézővel. Harmadik helyre az általános iskolai tanár futott be.

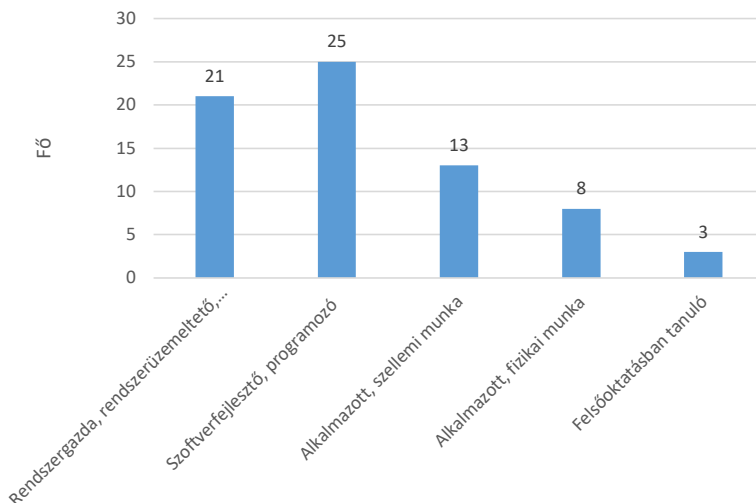
Tizedik helyen a környezetvédelmi technikus, és a gépész szakmák majdnem holtversenyben állnak, de minden esetre a szavazatok 47 százalékát birtokolják. Harmadik helyre az általános iskolai tanár került.

A fentiekből a következő következtetéseket vonom le. A pedagógusi pályát nagyon kevésbé becsülik a diákok. Pedig ők lesznek azok az emberek, akik hozzásegítik őket azoknak az állásoknak az eléréséhez, amelyeket megjelöltek, hogy lenni szeretnének. Érdekesnek találok azt is, hogy környezetvédelmi technikus és a gépész ennyire hátul végeztek. Itt, arra gondolok, hogy mindkettő olyan szakma, melyben tényleges fizikai munkát is lehet végezni, melyet az informatika szakon tanulók nem túlságosan szeretnének.

A másik ok, hogy az iskolában ismerik a diákokat, valamilyen elképzelésük van arról, hogy mit tanulnak, gyakorlatoznak. Ez a képzet az, ami befolyásolja, hogy ennyire hátra rangsorolja ezeket a szakmákat. Azonban, ha kérdőívet módosítanám, és gépész-, vagy környezetvédelmi technikus diákokkal tölteném ki, ott az ő választott szakmájuk lenne első helyen, és az informatikái szakmák az utolsón.

10 ÉV MÚLVA, ... MUNKAKÖRBEN DOLGOZOM

19. ábra.. 10 év múlva, ... munkakörben dolgozom

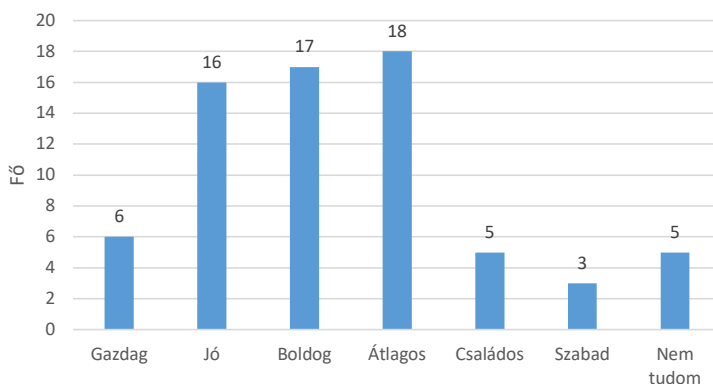
Megkérdeztem a diákokat, hogy mit gondolnak arról, hogy 10 év múlva milyen munkakörben fognak dolgozni. Ezt kifejtős kérdésként tettem fel, így a válaszokat én soroltam törzsfogalmakba. Öt kategóriát tudtam kialakítani. Ennek az eredménye látható a 19. ábrán. Úgy gondolom, a számok magukért beszélnek. A megkérdezettek 66 százaléka biztosan az informatikában képzelel el a jövőjét. Itt azonban kettéválik a szakmai irány. A diákok nagyobb százaléka (36%) gondolja úgy, hogy szoftverfejlesztő, programozóként dolgozik majd, kevéssel lemaradva (30%) gondolja úgy, rendszergazda, rendszerüzemeltető, hálózati mérnök lesz.

Ez az utolsó szakmaválasztás nagyon kedves számomra, mert én vagyok a hálózati ismeretek tantárgy tanára (és még néhány, nem programozási tantárgy tanára is), és úgy gondolom, sikerült megszerettetni ezt a szakterületet is annyira, hogy a diákok jelentős része itt képzelel el a jövőjét.

Az előző kérdésekre visszautalva, itt is látszik, hogy vannak olyan diákok, akik nem az informatikában képzelelnek el a jövőjüket. Többen szellemi munkákat jelöltek meg, de nem informatika területen, illetve olyan is akadt, aki fizikai munkát szeretne dolgozni. Feltételezem, hogy akik ezt jelölték meg, azok a családi gazdaságban, vállalkozásban szeretnének tovább dolgozni.

10 ÉV MÚLVA, ... ÉLETET ÉLEK

20. ábra. 10 év múlva, ... életet élek

Utolsó kérdésként, feltettem a következő nyitott kérdést, hogy 10 év múlva, ... életet élek. Bevallom, volt némi félelem bennem, hogy nagyon sokszínűek lesznek a válaszok, és nem fogom tudni őket egyesíteni. Ám, hét csoportba sikerült besorolnom őket. Ami érdekes, hogy a válaszok kevesebb, mint 10 százaléknál kaptam többszavas választ. Valamint, a válaszadók majdnem fele, gazdasági oldalról közelítette meg a kérdést. Erre utalnak, a gazdag, jó, átlagos mérőszavak. Mindössze 5 százaléka a diákoknak az, akinek nincs semmi elképzelése a jövőjével kapcsolatban.

Szintén kevesen vannak azok, akik családosként képzelelnek el magukat. Feltételezem azonban, hogy akik átlagosként jellemezték magukat, náluk a család is valamennyire beletartozik a válaszba. Ezt arra alapozom, hogy az első két kérdésben megismerhettük a család összetételét, és ez állhat példaként a diákok előtt.

Összegzés

Kutatásomban a következő hipotéziseket vizsgáltam:

Első hipotézisem az, hogy a szülők szakmája, befolyásolja a gyermeküket az informatikai szakmacsoportban való továbbtanulásban.

Második hipotézisem az, hogy a diákok jó anyagi körülmények közül érkeznek az intézménybe.

Harmadik hipotézisem az, hogy az intézménybe több a 15 kilométernél távolabbról járó, vagy a kollégista diák, mint a paksi.

Az *első hipotézisem* vizsgálatát a harmadik kérdéssel konkrétan lehetett mérni. Itt ugyanis rákérdeztem a szülői végzettségekre. Ez így kapott adatokat elemezve kiderült, hogy – bár sok a felsőfokú végzettséggel rendelkező – tökéletesen nem igaz a feltételezésem. Ezt tovább erősítették a munkahelyre vonatkozó további kérdések, melyben pontosítottam a munkahelyek típusát, ágazatát, informatikai ágazaton belüli típusát. Ezeken felül megkérdeztem, hogy melyek azok a tényezők, amelyek direktben hatnak a szakma és az intézményválasztásra. Ezen kérdéseknél egyértelműen kiderült, hogy a barátok, ismerősök nagyobb hatással vannak a tanulókra, mint szüleik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy csak ezek a tényezők befolyásolják a szakmaválasztást.

Az adatokból kiderül, hogy több befolyásoló tényező együttes hatása az, ami meghatározza pályaválasztást. A kérdések elemzésével kiderült, hogy a bevezetőben említett állításom: miszerint a magasabb végzettséggel rendelkező szülők gyermekei választják az intézményt, beigazolódott. Ezek a szülők jellemzően a társadalmi ranglétrán is magasabb szinten állnak, mint például egy szakközépiskolát választó gyermek szülei.

Második hipotézisemben feltételeztem, hogy jó anyagi körülmények közül érkeznek az intézménybe. Ezt a több kérdéssel is próbáltam feltárni. A szülői végzettségek, munkahelyeik típusai, alátámasztják a család anyagi helyzetéről feltett kérdésem. Ezt a hipotézist sikerült igazolni, hisz a magas szülői végzettségek magukkal hozzák azt a tény, mely szerint az átlagfizetésük is magasabb. Ez egyébként látszik is a diákok ruházatán, használt eszközeiken.

Harmadik hipotézisem, szintén sikerült igazolni, a 12. kérdéssel. Itt egyértelműen kimutatható, hogy a diákok iskolába járási szokásaik megfelelnek a feltételezésemnek. Jelentősen több a bejáró, és kollégista diák, mint a helybéli. Ennek az a magyarázata, hogy a helyi diákok képességei, már nem feltétlenül ütik meg a mércét. Hiszen a paksi régióra is jellemző, hogy demográfiai mélyponton vagyunk. Ezáltal kevesebb

gyermek között, kevesebb a jó képességű is.

Hipotéziseim igazolása, vagy cáfolása mellett azonban rákérdeztem még jónéhány dologra, amely az intézménnyel kapcsolatos. Így kiderült többek közt, hogy az intézményt a jó hírnevéért, felszereltségéért, a továbbtanulásra való felkészítés miatt választják a diákok. Viszont bekerülés után nem elégedettek maradéktalanul az itt tanító oktatókkal. Egyik részük a nagy követelmény szintet, míg másik részük a hozzá nem értést hozta fel akadálnak. Bár-e téren szkeptikus vagyok, hiszen az oktatók, azok, akik felkészítik őket a továbbtanulásra.

Irodalomjegyzék

- Andor Mihály (1999): Liskó Ilona: Iskolaválasztás és mobilitás. (Kritika) *Iskolakultúra*.
- Engler Ágnes (2010): A családi háttér szerepe a felsőfokú továbbtanulásban. *Iskolakultúra* 2010/10.
- Hermann Zoltán (2003): *Továbbtanulási döntés az általános iskola végén: a kulturális és a jövedelmi tényezők szerepe*. PhD-értekezés. Budapest: Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Szociológia és Szociálpolitika Tanszék.
- Kenderfi Miklós (2019): *Szülői pályaválasztási attitűdök*. Gödöllő: Innokend Kft.
- Kolacsek Sándor (2019): Miért, vagy miért nem akar továbbtanulni a „Z”-generáció? *Dunakavics*. Dunaújváros: A Dunaújvárosi Egyetem online folyóirata 2019. VII. évf. V. szám.
- Marton Eszter (2019): *A szülő és az iskola kapcsolata, szerepe a sikeres együttnevelés megvalósításában*. PhD-disszertáció. Budapest: Eötvös Lóránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Neveléstudományi Doktori Iskola.
- Nyitrai Erika–Harsányi Szabolcs Gergő–Koltói Lilla–Kovács Dóra–Kövesdi Andrea–Nagybányai-Nagy Olivér–Simon Gabriella–Smohai Máté–Takács Nándor–Takács Szabolcs: *Iskolai teljesítmény és szülői bevonódottság. Psychologia Hungarica*. Budapest: KRE Pszichológia Intézete.
- Pap Antal János (2019): *Jövőkép kutatás szakgimnáziumi környezetben*. *Dunakavics*. Dunaújváros: A Dunaújvárosi Egyetem online folyóirata 2019. VII. évf. V. szám.
- Réthy Tibor (2019): *Diákok pályaválasztását meghatározó tényezők*. *Dunakavics*. Dunaújváros: A Dunaújvárosi Egyetem online folyóirata.

Galéria

Sóti István fotói (Izland)

